

Boycot Israël (BDS) is een morele plicht

BACBI-Dossier Nr 3

door
Herman De Ley

Belgian Academic and Cultural Boycott of Israel

2017

De *Nakba*, of Catastrofe, voor het Palestijnse volk is dit jaar 70 jaar oud. Sedert die tijd leeft het verstrooid: onder een institutionele, raciale discriminatie, een gewelddadige, militaire bezetting en kolonisering, als stateloze vluchtelingen of als ballingen. Een recent academisch rapport van een VN Commissie over de behandeling van de Palestijnen door Israël concludeert dat *“het beschikbare bewijsmateriaal buiten iedere redelijke twijfel aantoont dat Israël zich schuldig maakt aan... de misdaad van apartheid”*. Civiele samenleving en burgers in de wereld hebben als *“een morele plicht”* er ook bij middel van boycot (BDS) en externe druk toe bij te dragen dat er een einde komt aan dat Israëlische apartheidsregime.

De rechten van de Palestijnen op gelijkheid, waardigheid en zelfbeschikking moeten dringend gerealiseerd worden *“zodat Palestijnen en Israëli’s in de toekomst de voorwaarden kunnen realiseren om samen te leven op een manier die in het belang is van beide volkeren”*.

“The Palestinian struggle has become the leading unresolved morally symbolic struggle of our time” (Richard Falk)

Inhoudstafel:

1. Onderdrukking en Geweld: p. 6
 2. Onteigening en Kolonisering: p. 10
 3. Ondertussen in Israël... : p. 12
 4. Israëls Apartheidsregime: p. 17
 5. Boycot als een Morele Plicht: p. 25
 6. *“Waarom Israël en niet...?”* : p. 36
 7. PS Israëls *“Uitzonderlijkheid”*: p. 42
- Epiloog: p. 49
- Literatuurselectie: p. 50

Verantwoording

“Bewegingsoorzaak” voor dit opstel is de publicatie op het web van het VN-ESCWA rapport over de behandeling van het Palestijnse volk door de Staat Israël. De twee rapporteurs, de professoren Richard Falk en Virginia Tilley, komen daarin tot de conclusie dat de Staat Israël sinds de *Nakba* een regime van apartheid voert, in de internationaalrechtelijke definitie ervan, als de tweede grootste misdaad tegen de menselijkheid. Het rapport wijst daarbij tevens op de wettelijke verplichting van de andere lidstaten zowel als op de morele verantwoordelijkheid van de civiele samenleving om aan een apartheidsregime een einde te stellen. Amper enkele dagen na de publicatie ervan heeft de Secretaris-Generaal van de VN, António Guterres, onder zware druk van Israël en zijn beschermheer, de VS, die het onmiddellijk veroordeeld had als *“anti-Israeli propaganda”*, het rapport doen verwijderen van het web. Voor de internationale solidariteitsbeweging met het Palestijnse volk, daarom, gaat het erom dit baanbrekende academisch rapport (dat gelukkig tijdig opgeslagen was), inclusief zijn aanbevelingen, zoveel mogelijk onder de aandacht te brengen en te houden. Vertrekkend van een aantal beschouwingen uit een eerder BACBI-dossier van 2016 over de samenwerking van de UGent met het Israëlische Technion, heb ik met wat volgt gepoogd aan dat *“ordewoord”* een concreet gevolg te geven.

Zowel in het rapport als in andere publicaties wijst Richard Falk op het belang van de hedendaagse, internationale BDS beweging in de strijd voor het respect van de mensenrechten van het Palestijnse volk. Hierbij mag niet vergeten wordt dat de oproep voor een internationale boycot uitgaat van de Palestijnse samenleving zelf. Die oproep is er gekomen in 2005 na de mislukking van het (legitieme) gewapende verzet en vervolgens het failliet van het diplomatieke *“vredesproces”* (feitelijk stilgevallen vanaf 2000 als gevolg van de Israëlische weigering om een halte toe te roepen aan de kolonisering van de West Bank). Het betreft hier een belangrijke *“paradigma shift”* vanuit het Palestijnse middenveld inzake het maatschappelijke verzet tegen de kolonisator. In de plaats van de hopeloos ongelijke, directe confrontatie met een militaire en politieke supermacht, onvoorwaardelijk ondersteund door een wereldmacht, is geopteerd voor de opbouw van een mondiale solidariteitsbeweging op basis van de principes van het internationaal recht en de erkende mensenrechten. De strijd is er daarmee een tussen *“legitimiteiten”* geworden: dwz tussen de legitimiteit van de strijd van een onderdrukt volk voor gelijkheid, rechtvaardigheid en zelfbeschikking, enerzijds, en de hoogst betwistbare legitimiteit, anderzijds, van een regime gebaseerd op apartheid en dagelijkse schendingen van het internationaal humanitair recht. De Palestijnen zijn deze *“Legitimiteitsoorlog”* in de wereld aan het winnen. Naar het voorbeeld van Zuid-Afrika, moet de externe druk van de groeiende internationale solidariteitsbeweging de Israëlische staat er uiteindelijk toe brengen een fundamentele

ommekeer in zijn beleid te maken. Hoe sterker de BDS beweging wordt, des te waarschijnlijker is het dat Israël in de toekomst inderdaad die radicale omslag zal maken. Finaal moet dat ertoe leiden, onder welke staatkundige vorm dan ook, dat beide volkeren vreedzaam samenleven op voet van gelijkheid.

Zoals bekend, lokt elke kritiek op Israël's Palestijnapolitiek de beschuldiging uit van antisemitisme en van een *"onethische"*, *"hypocriete"* selectiviteit. Wanneer die kritiek bovendien gekoppeld wordt aan een pleidooi voor een boycot, is dat nog eens exponentieel het geval, als zou het bestaansrecht zelf van de Staat Israël daarmee in vraag worden gesteld. Die ideologische gelijkschakeling tussen Israëlkritiek en antisemitisme kan dan, via agitatie en intimidatie, leiden tot een aanslag op de vrijheid van meningsuiting, ook binnen de academia. In dit dossier tracht ik op een genuanceerde en nuchtere wijze om te gaan met een vaak erg geëmotioneerd debat.

Dit dossier is wel degelijk *"geëngageerd"*. Het weigert, anders gezegd, de confrontatie tussen *"Israël"* en *"Palestina"* te benaderen als een *"conflict"* tussen min of meer gelijkwaardige partners, allebei met een vergelijkbare verantwoordelijkheid voor het conflict. Tussen een bezetter en de bezette is er een onoverkomelijk en principieel onevenwicht, en zo ook tussen het geweld van de eerste en het legitieme verzet van de tweede, in zoverre dat laatste binnen de voorwaarden valt van het internationaal recht. Dit dossier kiest daarom partij voor de onderdrukte en diens strijd voor rechtvaardigheid.

Dit dossier, tenslotte, heeft geen wetenschappelijke pretenties maar ook de buitenstaander en *"amateur"* die een publieke intellectueel per definitie is, kan een bijdrage leveren aan het maatschappelijke debat op voorwaarde dat dergelijke bijdrage *"in eer en geweten"* gebeurt en vanuit een betrachting voor de waarheid. Met een uitgebreid notenapparaat (ca 170) poog ik daaraan alvast te voldoen.

Website van BACBI: <http://www.bacbi.be/Home.htm>

Contactadres: herman.deley@gmail.com

1. Onderdrukking en Geweld

Dit jaar is het VN-verdelingsplan voor Palestina (Resolutie 181 van de VN Algemene Vergadering, 29 november 1947) 70 jaar oud. Het werd onmiddellijk (december 1947) gevolgd door de start van wat de Palestijnen de “*Nakba*” of “*Catastrofe*” zijn gaan noemen.¹ Het Palestijnse volk is daarin het slachtoffer geworden van een grootschalige etnische zuivering en onteigening van zijn land, rijkdom en cultuur. In de woorden van Susan Abulhawa:²

“Een land in zijn totaliteit, met zijn boeken, woonsten, villas, talen, religieuze tradities, inheemse keuken, dans en gebruiken (werd geësurpeerd).” Dit ging niet om een “territoriaal conflict”, zoals het vaak wordt voorgesteld, maar om “in feite de destructie van een heel volk; het uitvegen van zijn geschiedenis; de verwijdering van een distinctieve, geografische en socioculturele ruimte die bestaan heeft sedert de vroege oudheid”.

Meer dan 500 dorpen werden met de grond gelijk gemaakt. Meer dan 750.000 mannen, vrouwen en kinderen werden met behulp van terreur en wapengeweld uitgedreven uit hun geboorteland.³ De ca 150.000 die bleven, leefden tot 1966 rechteloos onder een militair regime dat Israël de gelegenheid gaf nóg meer land te “*verjoodsen*”.⁴ De militaire bezetting, nadien in 1967, van de Westelijke Jordaanoever (West Bank), Oost-Jeruzalem, de Gazastrook

1 Voor de eerste keer weigerde de Israëlische politie dit jaar aanvankelijk de toelating voor de jaarlijkse “*Nakba mars*” (op 2 mei), zie Jonathan Cook, “*Why is Israel afraid of the Nakba’s March of Return?*” (Al-Jazeera, April 10, 2017): <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2017/04/israeli-police-block-palestinian-march-return-170409055747446.html>. Desalniettemin heeft de mars dan toch plaats gevonden met de deelname van duizenden Palestijnse Israël’s, zie: Jack Khoury, “Thousands of Israeli Arabs March to Commemorate ‘Catastrophe’ of Israel’s Independence” (Haaretz, May 3, 2017), <http://www.haaretz.com/israel-news/premium-1.786946>. Over het belang van (het spreken over) de Nakba, zie: Donna Nevel: “*What We Talk About When We Don’t Talk About The Nakba*” (Forward, March 29, 2017): <http://forward.com/scribe/367460/what-we-talk-about-when-we-dont-talk-about-the-nakba/> Over de Israëlische strategie van het herschrijven van de geschiedenis “*to suppress Palestinian calls for justice and human rights, including the Right of Return for refugees*”, zie Ramzy Baroud, “*Palestinian and Jewish Voices Must Challenge Israel’s Past Together*” (April 26, 2017), via <http://www.palestinechronicle.com/palestinian-and-jewish-voices-must-challenge-israels-past-together/>.

2 Susan Abulhawa, “*Occupied Words: On Israel’s colonial narrative*” (Al-Jazeera, 27 Oct 2015), via <http://www.aljazeera.com/news/2015/10/occupied-words-israel-colonial-narrative-151026115848584.html>.

3 Zie het gezaghebbende boek van de Israëlische historicus Ilan Pappé, “*The Ethnic Cleansing of Palestine*” (2006). Eén van de slachtpartijen die de Palestijnen op de vlucht moesten jagen, is die van Deir Yassin, dorp van 750 inwoners dat buiten het door de VN aan de Joden toegewezen gebied lag. In de vroege ochtend van 9 april 1948 drongen zionistische terreurcommandos (de Irgun en de Stern Gang) het dorp binnen en vermoordden alle mannen, vrouwen en kinderen in hun slaap. Zie: <http://www.deiryassin.org/>.

4 Zie Stephen Lendman, “*Israel’s Discriminatory Land Policies*” (Global Research, July 31, 2009), via <http://www.globalresearch.ca/israel-s-discriminatory-land-policies/14579>

en de Golanhoogten is dit jaar een halve eeuw oud. Tegelijk met het verlies van de laatste 22% van historisch Palestina, bracht zij de uitdrijving met zich mee van nog eens 300.000 mensen naar Jordanië.

Vandaag leeft het Palestijnse volk nog altijd “verstrooid”: als een gediscrimineerde minderheid van tweederangsburgers binnen de Staat Israël, onder een militaire dictatuur in de Bezette Gebieden, als staatlozen in de meer dan 50 vluchtelingenkampen en als ballingen in de rest van de wereld. Zoals nogmaals Abulhawa het verwoordt (l.c.):

“(De Palestijnen) zijn een belegerd, gecontroleerd, onderdrukt, verbannen en gevangen volk, zonder echte verdediging tegen een racistische staat die zeer expliciet is geweest in zijn verkrachting van en misprijzen voor hun bestaan”.

Israëls overheersing en controle over miljoenen mensen in de West Bank (Oost-Jeruzalem inbegrepen) en de Gazastrook manifesteert zich

“in een wrede dagelijkse routine van onteigening, vernieling, moord en onderdrukking van de Palestijnen, elke minuut van elke dag tijdens een halve eeuw, volgens de grillen van hun Israëlische meester”.⁵

Israëls ordestrijdkrachten, inderdaad, d.i. politie- en veiligheidsdiensten (Shin Bet) en het bezettingsleger (IDF), overtreden dagelijks de regels van het humanitair recht. Kinderen worden in het bijzonder gevisieerd; sedert 2014 wordt al maar vaker met scherp op hen geschoten. In 2016 werden 35 kinderen door soldaten, politie en kolonisten gedood. Het was daarmee voor kinderen in de West Bank het meest dodelijke jaar van de voorbije tien jaar (zoals bekend, waren in de Gaza-invasie van 2014 532 kinderen het dodelijke slachtoffer van het Israëlische oorlogsgeweld).

Een niet te onderschatten Israëlische tactiek sedert jaar en dag om gezamenlijk verzet vooraf de kop in te drukken, berust op het systeem van arrestaties en gevangenzettingen:

“Naar schatting zijn alleen al sinds 1967 meer dan een miljoen Palestijnen door Israël gevangengezet en de Palestijnen worden als de meest opgesloten natie ter wereld beschouwd. Dat alles een resultaat van het Israëlische beleid om politieke activisten, leiders, intellectuelen en strijders te arresteren en ze in een enkele categorie van “terroristen” op een hoop te gooien”.⁶

⁵ Aldus de voorzitter van de Israëlische mensenrechtenorganisatie B'Tselem, Hagai El-Ad, “B'Tselem Doesn't Take Orders From Netanyahu. Nor Does the World” (Haaretz, April 26, 2017), <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.785801>

⁶ Miko Peled, “Choking the Families of Prisoners” (Miko Peled, April 27, 2017), via <https://mikopeled.com/2017/04/27/the-holy-grail-by-miko-peled/> Niet toevallig tijdens de massale hongerstaking van 1.500 Palestijnse gevangenen, heeft Avigdor Lieberman het *Palestinian National Fund* tot een “terroristische organisatie” uitgeroepen. Zoals Peled schrijft, “this fund is the conduit by which financial support is provided to thousands of Palestinian families who had or have loved ones in Israeli jails... Stopping payment for the prisoners and their families will have catastrophic results on people who have already paid a heavy price and who have, at the end of the day committed no crime.” Dat de PA de financiële ondersteuning aan de families van “terroristen” zou staken, is hoe dan ook een eis van Israël (overgenomen door Trump).

Ook in 2016 en vandaag, zitten ruim 6.500 à 7.000 Palestijnen, waaronder ca 300 kinderen,⁷ en 536 “*administratief*” gedetineerden, als politieke gevangenen opgesloten in een 20-tal gevangenissen in Israël (wat in strijd is met de Vierde Conventie van Genève, art. 76). Ze zijn er het slachtoffer van willekeur, mishandelingen en foltering.⁸ Ruim 1.500 van hen hebben vanaf 17 april j.l. een hongerstaking “*voor Vrijheid en Waardigheid*” aangevat, met een 20-tal concrete eisen om hun gevangenisregime menswaardiger te maken. Het feit dat deze beweging een “nationaal” karakter heeft kunnen aannemen, in weerwil van de spreiding van de gevangenen over Israël's gevangenis- en detentiecentra en ondanks de felle repressie, maakt haar dubbel belangrijk.⁹

De dagelijkse repressie tegen de bevolking is er een van dag en nacht.¹⁰ 's Nachts worden in de vluchtelingenkampen en de dorpen en steden van de West Bank en Oost-Jeruzalem huisgezinnen geterroriseerd door binnenstormende, gemaskerde soldaten of politieagenten die mannen of kinderen van hun bed lichten en met brutaal geweld kidnappen naar een onbekende bestemming. Overdag, moeten Palestijnen urenlang aanschuiven in de ijzeren dranghekkens van de ruim 522 checkpoints, er zich hun tijd, en dus hun leven, laten ontstelen en zich de willekeur en het (soms dodelijke) geweld van gewapende soldaten en grenspolitie laten welgevalen.¹¹ Deze controleposten zijn ook de plaats bij uitstek voor

7 Ook qua arrestaties van minderjarigen is er een duidelijke toename (1300 jaarlijks), zie Willem De Maeseneer, “*Een Palestijnse generatie geboren in de ondervragingsruimtes*” (MO*, 24 april 2017) via <http://www.mo.be/reportage/een-generatie-geboren-de-ondervragingsruimtes> : “*Sinds 2015 is het aantal Palestijnse kinderen in Israëlische gevangenissen bijna verdubbeld. De gewelddadige arrestatieprocedures, de willekeur en het feit dat vijftig procent van de Palestijnse bevolking minderjarig is doet academici, internationale waarnemers en de Palestijnse Autoriteit vermoeden dat het om een bewuste tactiek gaat. Een tactiek om een generatie van Palestijnen te bekomen die psychologisch gebroken is*”. Zie nu ook: Defense for Children International – Palestine, April 17, 2017: “*Palestinian children held in solitary confinement for longer periods*”, http://www.dci-palestine.org/palestinian_children_held_in_solitary_confinement_for_longer_periods

8 Amnesty International : “*Israel must end ‘unlawful and cruel’ policies towards Palestinian prisoners*”, via <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/04/israel-must-end-unlawful-and-cruel-policies-towards-palestinian-prisoners/> . Ook: Zena Tahhan & Konstantinos Antonopoulos: “*What it means to be a Palestinian prisoner in Israel*” (Al-Jazeera, April 17, 2017) via <http://www.aljazeera.com/indepth/interactive/2017/04/means-palestinian-prisoner-israel-170417082716269.html>

9 Zie: Marwan Barghouti: “*Why We Are on Hunger Strike in Israel’s Prisons*” (The New York Times, April 16, 2017): via https://www.nytimes.com/2017/04/16/opinion/palestinian-hunger-strik-prisoners-call-for-justice.html?_r=0 . Ook o.m. Sheren Khalel: “*Israel cracks down on thousands of hunger strikers, as Palestinians take to the streets in mass solidarity*” (Mondoweiss, April 18, 2017): via <http://mondoweiss.net/2017/04/thousands-palestinians-solidarity/> . Zie de verontwaardiging van Gideon Levy over de Israëlische reactie: “*The Most Justified Social Protest in Israel: The 1,000-plus Palestinian prisoners on hunger strike are all part of a national struggle for freedom, something that should seem admirable even to Israelis*” (Haaretz, April 23, 2017), via <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.784968> .

10 Voor een uitvoeriger bespreking van de dagelijkse geweldpleging, ook in de gevangenissen, zie het dossier: “*Het ‘Law-Train Project: Waarom een samenwerking met de Israëlische politie onverdedigbaar is*” (2017) via http://www.bacbi.be/pdf/lawtraindossier_NL.pdf .

vernederings en aanvallen op de menselijke waardigheid.¹² Vergeten we ook niet het excessieve geweld waarmee protestbetogingen worden onderdrukt, met traangasgranaten en gericht geweervuur (niet zelden wordt met scherp geschoten, ook naar kinderen). Of de “*administratieve detentie*” – op basis van “*geheime informatie*”, zonder aanklacht of proces en onbeperkt verlengbaar. Zij viseert politici, syndicalisten, mensenrechtenactivisten, cultuurwerkers, studenten, journalisten en al wie zijn of haar hoofd boven het “maaiveld” uitsteekt. Met het arbitrair ontrukken van personen, ook minderjarigen, aan hun familie en hun andere maatschappelijke verbanden beoogt ook deze vorm van terreur de desintegratie van het sociale, politieke en culturele leven van de Palestijnen.¹³

In de Gazastrook, bijna 3 jaar na de (voorlopig) laatste moorddadige invasie, kreunen de bijna 2 miljoen inwoners (in meerderheid vluchtelingen) onder een middeleeuwse blokkade die haar tiende jaar ingaat. Ondanks de humanitaire hulp geleverd door de internationale gemeenschap, bevindt Gaza zich op de rand van een humanitaire crisis (volgens een VN rapport zal de Stroom in 2020 compleet onbewoonbaar zijn). Door de verwoestingen van huizen en infrastructuur worden de mensen – vrouwen, mannen en kinderen - permanent geconfronteerd met een watercrisis, extreme pollutie, elektriciteitspannes, een erg beperkte toegang tot gezondheidsdiensten en onderwijs zowel als een ineengestorte economie (de werkloosheidsgraad bedraagt 41%) en voedseltekorten. De miserabele leefomstandigheden - extreme armoede, materiële en psychische ellende, een rampzalige gezondheidssituatie, geregelde bombardementen en arbitrair wapengeweld (tegen vissers en boeren) - maken het leven voor vele Gazanen tot een dagelijkse strijd om te overleven. Het totaalbeeld is er een van een hallucinante uitzichtloosheid. Deze onmenselijke situatie is géén natuurramp maar is “*man-made*”: ze is het resultaat van de doelbewuste Israëlische politiek (in collusie met Egypte). De visie dat we te maken hebben met een “*stapsgewijze genocide*”, wint al maar meer aan overtuigingskracht.¹⁴

11 Zie de beknopte beschrijving van het gebeuren door een Amerikaanse (Joodse) toeriste: “*After walking through a long dusty passageway that feels like a cattle chute, they wait inside a hangar-sized shed to be funneled through a metal detector while a uniformed Israeli soldier and security contractors watch from an overhead catwalk,*” Debra Nussbaum Cohen, “*I’ve Been Reading About the Occupation for Years. Seeing It for Myself Was a Punch in the Gut*” (Haaretz, 4 April, 2017), <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.781093>

12 Binnen de stad Hebron (Al-Khalil), bv., kan dat betekenen dat “verdacht” uitzijende vrouwen verplicht kunnen worden zich in aanwezigheid van mannelijke soldaten uit te kleden. Zie: “*Checkpoints for humiliation: a journal piece*” (International Solidarity Movement, April 4, 2017), via <https://palsolidarity.org/2017/04/checkpoints-for-humiliation-a-journal-piece/>.

13 Bv. Faisal Mohammad Abu Sakha, clown en trainer bij de Palestinian Circus School, werd eind 2015 op weg naar zijn werk opgepakt en “administratief” gevangen gezet. Ondanks het brede internationale protest wordt zijn detentie steeds weer verlengd. De praktijk berust op art. 285 van het Militaire Order 1651. Zie de mensenrechtenorganisatie Addameer: “*Stop Administrative Detention*”, <http://www.addameer.org/Campaign/stop-administrative-detention>.

2. Onteigening en Kolonisering

De 70 jaar oude onderdrukking van het Palestijnse volk behelst méér dan een militaire bezetting (waarvan de internationaalrechtelijke regels zijn vastgelegd in de Vierde Conventie van Genève maar waaraan Israël zich nooit heeft gehouden). Tegelijk met de doorgedreven raciale segregatie en geïnstitutionaliseerde discriminatie eigen aan een apartheidsstaat (zie verder), worden de Palestijnen ook geconfronteerd, al 70 jaar lang, met een stelselmatige Israëlische politiek van onteigening (*“dispossession”*). In feite kwam er nooit een einde aan de *Nakba*: ze moet als een langdurig proces worden beschouwd, en niet louter als een catastrofale gebeurtenis. Zoals Richard Falk schrijft:¹⁵

“Een dergelijk nationaal trauma als hetgene over zulke lange tijdspanne is toegebracht aan het Palestijnse volk, heeft geen precedent tijdens deze historische periode van dekolonisatie en het voorstellen van het recht op zelfbeschikking”.

Die politiek van onteigening houdt onder meer in: de al maar verdere roof van Palestina's territorium, van haar natuurlijke en materiële hulpbronnen (land en water) en de afbraak van haar economie; de vernieling van haar stedelijk en landschappelijk patrimonium en het uitwissen van haar geschiedenis, cultuur en identiteit.¹⁶ Wat beoogd wordt door Israël, is de volledige desintegratie van het Palestijnse maatschappelijke weefsel. De bekende Israëlische socioloog, Baruch Kimmerling, spreekt daarom van een *“politicide”*;¹⁷ andere auteurs van een *“etno-”* of *“sociocide”* of van een *“culturele genocide”*. Zoals Sara Roy schrijft:

*“de materiële, sociaal-economische en psychologische vernietiging van de Palestijnse samenleving is reëel en aantoonbaar”.*¹⁸

Volgens Ilan Pappé, historicus van de *Nakba*, ging het er reeds van bij de aanvang om

14 *“The Genocide of the Palestinian People: An International Law and Human Rights Perspective”* (Center for Constitutional Rights, Aug 25, 2016): <https://ccrjustice.org/genocide-palestinian-people-international-law-and-human-rights-perspective>. “Adding insult to injury”, heeft Israël, in de persoon van Maj. Gen. Yoav Mordechai, de *Israel Defense Forces’ coordinator of government activities in the territories*, de VN er nu voor gewaarschuwd dat er een humanitaire crisis dreigt, zie: Shlomi Eldar, *“Israel warns that Gaza will face power supply crisis”* (Al-Monitor, April 12, 2017), <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/04/israel-hamas-gaza-strip-qatar-electricity-fuel-water.html>.

15 Richard Falk, *“Palestine’s Horizon Toward a Just Peace”* (Pluto Press, 2017), p.49.

16 Zie bv. Roger Sheety: *“Stealing Palestine: A study of historical and cultural theft”* (Middle East Eye, July 14, 2015), via <http://www.middleeasteye.net/essays/stealing-palestine-study-historical-and-cultural-theft-1001196809>. Dat het Arabisch officieel nog altijd de “tweede taal” is, is niet meer dan een schaamlap. In de publieke ruimte wordt het systematisch geweerd.

17 Zie zijn boek: *“Politicide: Ariel Sharon’s War Against the Palestinians”* (Verso, 2003).

18 Sara Roy, *“De staat van Palestina – de politieke & economische stand van zaken”*, in: R. Soeterik, p. 189. Zij hanteert zelf de term van *“de-development”*, zie haar *“The Gaza Strip. The Political Economy of De-development”* (3rd ed, 2016).

“de geschiedenis en cultuur van de ene natie uit te vegen en te vervangen door een gefabriceerde versie van de andere waaruit alle sporen van de inheemse bevolking waren verwijderd”.¹⁹

Het aantal Joodse kolonisten in de West Bank en Oost-Jeruzalem is sedert 1967 verviervoudigd tot ruim 600.000, d.i. 7% van Israël's bevolking; het aantal exclusief-Joodse kolonies is verdrievoudigd en in die meer dan 200 kolonies en “outposts” worden al maar meer woonheden gebouwd. Vandaag gaan landroof, uitdrijving en afbraak van woningen, dorpen en gehuchten in versneld tempo door. Wat de landroof betreft,

“de voornaamste methodes die Israël daartoe gebruikt, bestaan erin land op te eisen voor ‘militaire noodwendigheden’, land tot ‘staatsland’ te verklaren of als zodanig te registreren, en land te onteigenen voor ‘publieke noodwendigheden’. Bij middel van deze methodes heeft Israël de controle verworven over bij benadering de helft van de West Bank”.²⁰

Sedert 2009 bereikte het aantal slopingen van woningen, gebouwen en structuren - in de West Bank en Oost-Jeruzalem (nu, 14 april, is zelfs een afbraakorder voor een moskee uitgevaardigd), maar ook in Israël zelf - een recordhoogte. Ondanks Resolutie 2334 van de Veiligheidsraad (23 december 2016) die Israël's kolonisatiepolitiek nog maar eens veroordeelde wegens in strijd met het internationaal recht, komt er aan Israël's kolonisering van Palestina geen einde, wel integendeel. Op die resolutie, die ze als een “oorlogsverklaring” bestempelde, heeft de Israëlische regering gereageerd met de aankondiging van de bouw van 6.000 nieuwe wooneenheden in de West Bank en Oost-Jeruzalem; een nieuwe kolonie staat op het getouw. Je kunt zeggen dat met het uitblijven van internationale sancties de Israëlische politici al maar drierster te werk gaan, getuige onder meer ook de nieuwe landroofwet die zelfs binnen Israëlische recht illegale nederzettingen op Palestijnse privégrond (55 “outposts” en 4.000 “structuren”) heeft gelegaliseerd.²¹ Met al bijna de helft van de West Bank onder Israëlische controle (rapport B'Tselem), is “Palestina”, kortom, fysiek aan het verdwijnen.²²

19 in zijn al vermeld boek, p. 216. Zie ook de titel van de bundel van Edward W.Said van 1994: “*The Politics of Dispossession. The Struggle for Palestinian Self-Determination 1969-1994*”.

20 Rapport B'Tselem, “*By Hook and by Crook. Israeli Settlement Policy in the West Bank*”, July 2010, 71p., via https://www.btselem.org/download/201007_by_hook_and_by_crook_eng.pdf Zie ook: Charlotte Silver, “*Israel's West Bank land grabs biggest in decades*” (The Electronic Intifada, 30 March 2016), via <https://electronicintifada.net/blogs/charlotte-silver/israels-west-bank-land-grabs-biggest-decades>

21 De Knesset keurde op 6 februari 2017 de zgn. “*Regularization Bill*” goed die sindsdien bekend staat als de “*Land-Grab Law*”. Zie Peace Now: “*The Grand Land Robbery: The Implications of The Regulation Bill on The Reality on The Ground*” (Nov 29, 2016), via <http://peacenow.org.il/en/grand-land-robbery-implications-regulation-bill-reality-ground> . Hun rapport (17p.) op: <http://peacenow.org.il/wp-content/uploads/2016/11/regulation-law-report.pdf> .

22 Zie de titel van een boek van Jonathan Cook (2008): “*Disappearing Palestine*”. Nu ook: Willem De Maeseneer: “*Schaamteloos onrecht in het Israëlisch nederzettingenbeleid: ‘Palestina wordt van de kaart geveegd!’*” (MO*, 7 april 2017): via <http://www.mo.be/reportage/schaamteloos-onrecht-het-isra-lisch->

De nog resterende Palestijnen, zo werd het reeds in 1967 cynisch geformuleerd door Moshe Dayan (militair en Labor politicus), kunnen kiezen: ofwel schikken ze zich in een *“leven als honden”*, dus miserabel en zonder waardigheid, ofwel... emigreren ze. Dat laatste is inderdaad de finale doelstelling van de zionistische politiek. Ze is erop gericht het koste wat het kost het *“Joodse”* karakter van *“Bijbels Israël”* demografisch en territoriaal te verzekeren, beter nog: te maximaliseren. Het aloude plan van de *“transfert”* van alle autochtone, niet-Joodse bewoners naar een of ander Arabisch land (Jordanië, Egypte, of zelfs Saoedi-Arabië werd al geopperd) is vandaag meer dan ooit springlevend (deportatie is de officiële doelstelling van *“Israël: Ons Thuis”*, de partij van huidig minister van Defensie, Avigdor Lieberman).²³ Zoals Issa Amro, de bekende vredesactivist uit Hebron, voorspelt (citaat bij Willem De Maeseneer):

“Ze wachten tot het volgende grote internationale conflict. Dan worden de kaarten hertekend en wordt Palestina geschrapt. Onze bevolking zal naar Jordanië en Egypte worden getransfereerd. Het wordt tijd dat de internationale gemeenschap dat inziet en zijn verantwoordelijkheid neemt!”

3. Ondertussen in Israël...

In de Israëlische publieke opinie vandaag pieken extreem racisme en ontmenselijking van de *“Arabs”*. *“Death to the Arabs!”* roepen kolonistenjongeren al maar luider in de straatjes van Oost-Jeruzalem.²⁴ Standrechtelijke executies van Palestijnse jongeren worden massaal toegejuicht. Tekenend is de publieke reactie voor en na de (al te lichte) veroordeling van soldaat *“medic”* Elor Azaria nadat hij een zwaargewonde, weerloze Palestijn in koelen bloede had doodgeschoten : hij wordt gevierd als een held, tot in regeringskringen.²⁵

Dissidente stemmen, daartegenover, waarschuwen dat de Israëlische samenleving na 50 jaar koloniale bezetting moreel gedegenereerd is tot een *“gevangenisbewakersnatie”* (Amira Hass) en haar leger tot een *“koloniale politiemacht”* (Uri Avnery). Of nog veel scherper,

[nederzettingenbeleid-palestina-wordt-van-de-kaart](#) .

23 Reeds Theodor Herzl (1860-1904) voorzag de gedwongen verhuis van de gehele inheemse bevolking. Bv. in één van zijn brieven (1895): *“Die arme Bevölkerung trachten wir unbemerkt über die Grenze zu schaffen.”* Zoals Amira Hass het formuleert: *“Expelling Palestinians is a paradigm that’s alive and well in the Jews’ state - a plan that was carried out and that is always waiting to be replicated”* (Haaretz, June 8, 2016): <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.723737>

24 Volledigheidshalve: niet enkel de Palestijnen zijn het slachtoffer van racisme in Israël: dat geldt ook nog altijd voor de Mizra(c)him, dwz de *“Oosterse”* of *“Arabische Joden”*, afkomstig uit Irak, Syrië, Jemen alsook uit Noord-Afrika (daarom ook *Sephardim* genoemd). Ben-Goerion beschimpde hen als halve wilden; zij moesten *“geontarabiseerd”* worden. Vandaag hebben ook Ethiopische Joden en Afrikaanse asielzoekers zwaar te lijden onder racisme, zie bv.: Revital Iyov, *“Israel Is a Racist Country. Take It From Me, an Ethiopian Israeli”* (Haaretz, June 30, 2016), <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.727935>

25 Gideon Levy: *“Never Have So Many Cheered Such a Vile Murderer”* (Haaretz, March 31, 2016), via <http://www.haaretz.com/opinion/1.711888> .

Gideon Levy: zij is *“corrupt en rot zoals enkel een bezettend land kan zijn”*.²⁶ De ruk naar extreemrechts die daarmee gepaard gaat – diezelfde kritische stemmen aarzelen niet om van fascisering te gewagen²⁷ - laat zich meer en meer voelen in tal van repressieve, antidemocratische regeringsmaatregelen. Zo worden ngo's en mensenrechtenorganisaties die kritisch staan tegenover de bezettingspolitiek, steeds meer belaagd (ook in hun financiering) en gestigmatiseerd als *“agenten van vreemde mogendheden”*.²⁸ De speech tegen de kolonisatiepolitiek, enkele maanden geleden, van de voorzitter van de Israëlische mensenrechtenorganisatie B'Tselem tijdens een speciale zitting van de Veiligheidsraad leverde hysterische reacties op, met inbegrip van een aanklacht wegens landverraad.²⁹ En recentelijk heeft premier Netanyahu de Duitse minister van Buitenlandse Zaken afgedreigd omdat die een afspraak had met B'Tselem en *Breaking the Silence*, voor Netanyahu *“vijanden”* van Israël...³⁰

Wat de Israëlische media betreft, worden *“veiligheidsgevoelige”* publicaties gecontroleerd (zo nodig geredigeerd) door de militaire censuur, in het kader van de Noodtoestandswet, die sedert 1948 nog elk jaar hernieuwd wordt.³¹ Tegelijkertijd worden stappen gezet om de media nog verder te muilkorven. Ook de geaccrediteerde buitenlandse pers komt onder druk te staan.³² Met name premier Netanyahu, zo luidt het, tot voor kort ook minister van Communicatie, voert een *“oorlog tegen de media”* (cf. de corruptieschandalen die hem en

26 *“Our Nakba”* (Haaretz, April 16, 2017): <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.783684>.

27 De vredesactivist Uri Avnery: *“Israel is now firmly in the grip of a far-right, xenophobic, anti-peace, annexationist government, which includes thinly disguised fascists”* (10 Dec 2016), via <http://zope.gush-shalom.org/home/en/channels/avnery/1481289470>.

28 De *“NGO-”* of *“Transparantie Wet”* werd ondanks fel verzet door de Knesset goedgestemd op 11 juli 2016. Ngo's die voor meer dan de helft van hun budget steun ontvangen van buitenlandse instellingen (zoals de EU) moeten dat in hun optreden steeds uitdrukkelijk vermelden. Het betreft overwegend organisaties van linkse signatuur, gericht op de mensenrechten en tegen de bezetting (organisaties, meestal rechts of extreemrechts, die geld ontvangen van private buitenlandse donoren blijven buiten schot). Zie Michael Schaeffer Omer-Man: *“How Israel is turning anti-occupation activists into dissidents”* (+972, July 4, 2016) via <http://972mag.com/how-israel-is-turning-anti-occupation-activists-into-dissidents/120425/>.

29 Voor de integrale tekst van Hagai El Ads toespraak zie: *“B'Tselem klaagt 49 jaar bezetting van Palestina aan in VN-Veiligheidsraad”* (De Wereld Morgen, 25 okt 2016): <http://www.dewereldmorgen.be/long-read/2016/10/25/btselem-klagt-49-jaar-bezetting-palestina-aan-in-vn-veiligheidsraad>.

30 Dahlia Scheindlin, *“Germany's foreign minister calls Netanyahu's bluff — and rightly so”* (+972, April 25), via <https://972mag.com/germanys-foreign-minister-called-netanyahus-bluff-and-rightly-so/126894/>. Zoals bekend, werd eerder al onze premier Michel om dezelfde reden geblameerd.

31 Haggai Matar, *“IDF Censor redacts 1 in 5 articles it reviews for publication”* (+972, Sept 26, 2016): via: <http://972mag.com/idf-censor-redacts-1-in-5-articles-submitted-prior-to-publication/122218/> en Michael Schaeffer Omer-Man, *“A letter to our readers: On censorship”* (+972, Feb 15, 2016), <https://972mag.com/a-letter-to-our-readers-on-censorship/117008/>.

32 Zie bv. de recente weigering om het visum te hernieuwen van de Nederlandse journalist Derk Walters (Israëlcorrespondent voor NRC): Peter Vandermeersch, *“Israël weigert correspondent NRC verlenging visum”* (NRC, 2 mei 2017), via <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/05/02/israel-weigert-correspondent-nrc-verlenging-visum-a1556857>.

zijn vrouw blijven achtervolgen). Terwijl hij op de onvoorwaardelijke steun kan rekenen van onder meer een gratis krant, *"Israel Hayom"* (wordt verspreid op honderdduizenden exemplaren en betaald door de Amerikaanse casinomagnaat, Sheldon Adelston), heeft hij onlangs, onder dreiging met zijn ontslag als premier, aan de nieuw opgerichte openbare omroep de nieuwssectie ontnomen wegens *"te links"*...³³

Op het vlak van kunst en cultuur, vervolgens, voert Miri Regev, minister van Cultuur (zij diende in het leger als *"Chief Military Censor"* voor de media), een *"war on culture"*.³⁴ Zo kondigt ze een wet aan die kunstenaars en gezelschappen zal verplichten een verklaring af te leggen van *"culturele loyauteit"* aan de *"principes"* van de *"Joodse Staat"*.³⁵ Een wet verplicht nu al artistieke instellingen – kunstenaars, toneelgezelschappen, orkesten, dansgroepen... – op te treden in de illegale kolonies, willen ze althans geen aanzienlijk subsidieverlies lijden. Anderzijds heeft Regev de subsidies bevroren van het enige Arabischtalige theatergezelschap, al-Midan in Haïfa, wegens de productie van een stuk over een Palestijnse gevangene die 21 jaar geleden veroordeeld werd voor *"terrorisme"*. Ook de filmindustrie is sedert kort door haar onder politieke controle gebracht waarbij er sprake is van het opstellen van een *"zwarte lijst"* van filmmakers.³⁶ Directe aanleiding ertoe was de uitzending van een televisiedocumentaire, *"Megiddo"*, over het leven van Palestijnse *"veiligheidsgevangenen"* en hun relatie met hun cipiers. In kritische media is Regevs politiek onlangs aangeklaagd als *"cultureel terrorisme"*.³⁷ Eind 2015, reeds, was door het ministerie van Onderwijs het boek *"All the Rivers"*, over de liefde tussen een Israëlische en een Palestijn, verwijderd van de leeslijst voor het middelbaar onderwijs.³⁸

33 Gidi Weitz, *"In Israel, No Gatekeepers to Stop Netanyahu's War on Media"* (Haaretz, 2 april 2017), via <http://www.haaretz.com/israel-news/.premium-1.780680> . Zie nochtans: *"Explained: What's the story with Netanyahu and the media?"* (+972, April 2, 2017), <https://972mag.com/explained-whats-the-story-with-netanyahu-and-the-media/126377/> . De uitgever van de media waakhond, *"The Seventh Eye"*, stelt dat er weinig of geen sprake is in Israël van onafhankelijke media. Anderzijds is er een wereld van verschil, vanzelfsprekend tussen de situatie van de Israëlische journalisten en die van de Palestijnse.

34 Haaretz Editorial: *"Israel's Culture Minister's War on Culture"* (March 7, 2016) via <http://www.haaretz.com/opinion/1.707343> . Zie de video van BBC Newsnight, *"Israel's Culture War"*, via <https://youtu.be/ol-PzuSkUIU> .

35 Yair Ashkenazi, Jonathan Lis, Jack Khoury & Sharon Pulwer: *"Israel's Nationalistic 'Loyalty in Culture' Bill Passes Legal Test"* (Haaretz, Feb 25, 2016): *"Bill gives Culture Minister Miri Regev power to cut funding for cultural activities that 'contravene the principles of the state' "*, via <http://www.haaretz.com/israel-news/.premium-1.705312>

36 Or Kashti & Itay Stern, *"Israel Increases Oversight of Film Industry, Prompting Cries of McCarthyism, Blacklisting"* (Haaretz, March 28, 2017), via <http://www.haaretz.com/israel-news/.premium-1.780043> . Ook: Akiva Eldar, *"How Israel's culture minister threatens national film industry, democracy"* (Al-Monitor, 6 april 2017), via <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/04/israel-west-bank-occupation-miri-regev-culture-minister.html> .

37 Rami Younis, *"The cultural terrorism of Miri Regev"* (+972, March 28, 2017) via <https://972mag.com/the-cultural-terrorism-of-miri-regev/126209/> .

Op het politieke vlak, tenslotte, geeft een nieuwe *“anti-terror bill”* de veiligheidsdiensten de mogelijkheid om elke vorm van kritische politieke activiteit of stellingname te vervolgen als *“terrorisme”* of ophitsing ertoe (*“incitement”*).³⁹ Ook caritatieve organisaties kunnen vervolgd worden voor *“indirecte”* steun aan *“terroristische organisaties”*. De sociale media worden speciaal in de gaten gehouden. Zo wordt de Palestijnse dichteres Dareen Tatour vervolgd voor *“ophitsing tot geweld en steun aan een terroristische organisatie”* wegens een gedicht op YouTube (*“Resist My People, Resist Them”*).⁴⁰

Een voorbeeld van verdere democratische ontsporing is de nieuwe wet die aan buitenlanders die pleiten voor een boycot zelfs enkel van de illegale kolonies, de toegang tot het land (en Palestina) ontzegt. In liberaal-Joodse middens, voornamelijk in de VS, die gekant zijn tegen bezetting en de kolonies, is fel geprotesteerd.⁴¹ In scherpe reacties binnen Israël heeft men het over een aanslag op de vrijheid van meningsuiting en de instelling van een *“gedachtenpolitie”*,⁴² nadat reeds in 2011 een wet is gestemd die Israëli's (individuele of organisaties) die oproepen tot een boycot van de kolonies, vervolgbaar stelt voor het betalen van een schadevergoeding aan getroffen bedrijven.⁴³ Gilad Erdan, de minister van Openbare Veiligheid, (maar ook van *“Strategic Affairs”*, d.i. anti-BDS) heeft nu ondanks het verzet van de Procureur-Generaal binnen zijn ministerie een speciale eenheid opgericht die een database moet aanleggen met de namen van Israëlische burgers die de kolonies zouden boycotten. Een petitie ertegen - *“Police Minister Erdan, add us to your blacklist!”* - werd al door meer dan duizend Israëli's ondertekend.⁴⁴

38 Alon Idan *“By Banning Book, Israel Maintains Purity of Blood”*. *“Jews and Arabs are forbidden to have sex, love, marry, have families or live with one another, according to the Education Ministry”* (Haaretz, Dec 31, 2015), via <http://www.haaretz.com/israel-news/.premium-1.694673>. De schrijfster ervan, Dorit Rabinyan, op een door het Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken gesponsorde publiciteitstour, hekelde in NY in felle bewoordingen de *“nationalistische demagogie”* van Netanyahu en zijn ministers, zie: Philip Weiss, *“Traveling on Israeli government's dime, novelist trashes Netanyahu and ministers as ‘sorceress and stupid apprentices’”* (Mondoweiss, April 28, 2017), via <http://mondoweiss.net/2017/04/traveling-governments-apprentices/>.

39 Zie: Adalah (The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel): *“Anti-Terror” (Counter-Terrorism) Law*, via <https://www.adalah.org/en/law/view/598>. Ook bv. Emily Mulder, *“Critics say Israel's new ‘terrorism’ law criminalizes Palestinian political activism”* (Mondoweiss, June 16, 2016): <http://mondoweiss.net/2016/06/criminalizes-palestinian-political/>.

40 Zie nu Kim Jensen and Yoav Haifawi: *“‘With furious cruelty’ – Palestinian poet Dareen Tatour still facing prosecution in Israel”* (Mondoweiss, April 13, 2017) via <http://mondoweiss.net/2017/04/furious-palestinian-prosecution/>.

41 Bv. Mira Sucharov, *“Israel's Travel Ban: How Banning Settlement Boycotters Is Driving Me Into the Arms of BDS”* (Haaretz, March 7, 2017), via <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.775717>.

42 Chemi Shalev, *“The New Anti-boycott Law Is anti-Zionist and anti-Jewish”* (Haaretz, March 7, 2017) via <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.775791>: *“the new law takes Israel one more step down the slippery slope, if not an actual free-fall, of curtailing freedom of speech and instituting thought police instead.”*

43 Harriet Sherwood, *“Israel passes law banning citizens from calling for boycotts”* (The Guardian, 11 July 2011), via <https://www.theguardian.com/world/2011/jul/11/israel-passes-law-boycotts>.

44 Zie: Occupation Magazine (5 april 2017), http://www.kibush.co.il/show_file.asp?num=75447.

De aanwezigheid van vertegenwoordigers van de niet-Joodse, “Arabische” minderheid in het Israëlische parlement, de Knesset, wordt door rechts en extreemrechts reeds lang onder vuur genomen.⁴⁵ Zo is er een wet die een politieke partij uitsluit die het bestaan van Israël als een “Joodse” Staat in vraag stelt of pleit voor gelijke rechten voor alle burgers ongeacht hun etniciteit. Meer recent werd de zgn. “*Expulsion Bill*” goedgekeurd: gericht tegen de “Arabische” parlementsleden, maakt zij het mogelijk een parlements lid zijn of haar mandaat te ontnemen wegens zogenaamde steun aan het “terrorisme”. En een nieuwe “basiswet” diskwalificeert voortaan bij parlementsverkiezingen een kandidaat die Israëls bestaan ontkent als een “Joodse en democratische Staat” of steun verleent, zelfs alleen met woorden, aan de strijd ertegen.⁴⁶ Het wekt bij dat alles, zoals gezegd, geen echte verwondering wanneer een kritische Israëlische waarnemer schrijft:⁴⁷

“Na een korte periode van democratie is Israël, zoals door scherpzinnige schrijvers op deze [Haaretz] editoriaalpagina is geformuleerd, een fascistisch land geworden. En, als een afgeleide daarvan, een apartheidsstaat”.

PS “Israël”. We hebben het in deze bespreking over “Israël”, “de Staat Israël” of “de Israëlische staat” als een politieke eenheid. We doelen daarmee op de, wat de onderdrukking van de Palestijnen betreft, coherente politiek die sedert 1948 gevoerd is door de opeenvolgende regeringen van de Arbeid(er)spartij, Kadima en Likod. De Israëlische *samenleving*, daartegenover, is bijzonder verdeeld en complex. Richard Ben Cramer, in “*How Israel Lost. The Four Questions at the Heart of the Middle East Crisis*” (2005), pp. 191-3, geeft een lijstje van 6 “*stammen*”: 1) de Ashkenazim (ca 1 miljoen), 2) de “Russen” (ca 1 miljoen), 3) de “Israeli Arabs” (ca 1 miljoen), 4) de (ultra)orthodoxen (circa 1 miljoen), 5) de kolonisten (meer dan een half miljoen), en 6) de zgn. Oosterse Joden of Mizrahim, meer dan 1,5 miljoen⁴⁸. Vredesactivist Uri Avnery waarschuwt voor een burgeroorlog tussen Ashkenazim/Europeaanen/links en Mizrahim/Oosterlingen/rechts. Wat houdt ze bijeen? Voor Avnery is dat “het conflict, natuurlijk. De bezetting. De eeuwige staat van oorlog”.⁴⁹

45 “Er is geen reden waarom Sheikh Raed Salah, Ayman Odeh, Basel Ghattas of Haneen Zoabi Israëlische staatsburgers zouden moeten blijven”, aldus huidig minister van Defensie, Avigdor Lieberman in: “*The Old Avigdor Lieberman Is Back*” (Haaretz, March 14, 2017), via <http://www.haaretz.com/opinion/editorial/1.777115> (3 van de 4 vermelde personen zijn Knessetleden).

46 Haaretz Editoriaal van 12 maart 2017: “*An Arab-free Knesset*”, via <http://www.haaretz.com/opinion/editorial/1.776614>.

47 Israel Harel, “*Cultural McCarthyism as Old as Israel Itself*” (Haaretz, April 3, 2017), via <http://www.haaretz.com/opinion/1.780985>.

48 Maar volgens Wikipedia: “*As of 2005, over 61% of Israeli Jews are of at least partial Mizrahi ancestry*”, via https://en.wikipedia.org/wiki/Mizrahi_Jews. PS Mizrahim stemmen in meerderheid op Likod.

49 Uri Avnery: “*Civil War*” (Gush Shalom, 3/9/16), <http://zope.gush-shalom.org/home/en/channels/avnery/1472915025/>. Ook: Sam Bahour, “*US fuelling Israel's civil war*” (Middle East Eye, Aug 24, 2016), via <http://www.middleeasteye.net/columns/us-fuelling-israels-civil-war-1895816440>.

4. Israëls Apartheidsregime

4.1. Als inheemse bevolking van historisch Palestina hebben de Palestijnen het onvervreembare recht te leven in vrijheid, gelijkheid en menselijke waardigheid. Hun recht op zelfbeschikking moet ook door Israël erkend worden, in overeenstemming met het internationaal en humanitair recht.

Tot de fundamenteën van dat internationaal recht behoren onder meer: de Vierde Conventie van Genève (1949)⁵⁰ en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948).⁵¹ Israël maakt o.m. inbreuk op het recht op eigendom, huisvesting, een adequate levensstandaard, onderwijs, bewegingsvrijheid, vrije beschikking over natuurlijke hulpbronnen, gelijkheid en zelfbeschikking. Bijzonder relevant zijn de internationale verdragen over de mensenrechten: het *Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Rassendiscriminatie* (1966); het *Internationaal Verdrag over de Onderdrukking en Bestrafing van de Misdaad van Apartheid* (1973); het *Internationaal Verdrag over Burgerlijke en Politieke Rechten* en het *Internationaal Verdrag over Economische, Sociale en Culturele Rechten*. Beide laatste zijn in voege vanaf 1976 en werden ondertekend door Israël. Beider Art. 1 luidt:⁵²

“Alle volkeren hebben het recht op zelfbeschikking. Dank zij dat recht bepalen zij vrijelijk hun politieke status en streven zij vrijelijk hun economische, sociale en culturele ontwikkeling na”.

Zijn ook fundamenteel: de honderden resoluties van de Algemene Vergadering van de VN⁵³ en de VN Veiligheidsraad. Deze laatste heeft in het verleden in tientallen resoluties Israël veroordeeld en opgeroepen van koers te veranderen. Israëls stelselmatige weigering eraan gehoor te geven, is altijd zonder gevolgen gebleven.⁵⁴ In Resolutie 242 (22 november 1967) bv. werd de terugtrekking geëist van het Israëlische leger uit de pas bezette gebieden. Eén van de meest uitgesproken resoluties is Resolutie 465 van 1 maart 1980:

50 Via <http://www.bacbi.be/pdf/GC-IV-EN.pdf> Het Israëlische standpunt luidt dat de Conventie niet van toepassing is omdat er geen sprake zou zijn van een “bezetting”. Zie bv. Rachel Avraham, “Why Israel Is Not Violating Fourth Geneva Convention” (United with Israel, Feb 13, 2013): <http://unitedwithisrael.org/why-israel-is-not-violating-fourth-geneva-convention/>. De toepasselijkheid van de Conventie op de Palestijnse Bezette Gebieden is bevestigd door het Internationaal Gerechtshof, zie: “Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory, Advisory Opinion”, July 2004, par. 95-97, zie: <http://www.icj-cij.org/docket/files/131/1671.pdf>.

51 Voor de Nederlandse vertaling: http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/dut.pdf

52 Voor de teksten: <http://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/cescr.pdf> en <http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx>.

53 Bv. Resolutie A/RES/58/163 (22 december 2003), Topic: “The right of the Palestinian people to self-determination” (160+, 6-): http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/58/163. De resolutie roept o.m. op tot “(t)he withdrawal of Israel from the Palestinian territory occupied since 1967”.

54 Voor een volledige lijst van resoluties van de Veiligheidsraad mbt Israël tussen 1948 en 2006 (met korte samenvatting), zie: <http://www.cie.ugent.be/Palestina/palestina274.htm>

“[De Veiligheidsraad] beslist dat alle maatregelen die door Israël genomen zijn om de fysieke aard, de samenstelling, de institutionele structuur of de status van de Palestijnse en andere Arabische gebieden bezet sinds 1967, met inbegrip van Jeruzalem, of een deel ervan, te wijzigen, geen rechtsgeldigheid hebben en dat Israëls beleid en praktijk om delen van de eigen bevolking en nieuwe immigranten in die gebieden te vestigen, een flagrante schending vormen van de Vierde Conventie van Genève en tevens een ernstige belemmering voor het bereiken van een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in het Midden-Oosten.

[De Raad] betreurt ten zeerste de voortzetting en volharding van Israël in het nastreven van dit beleid en deze praktijk.

Roept de regering en de bevolking van Israël op die maatregelen in te trekken, de bestaande nederzettingen te ontmantelen en in het bijzonder, als een zaak van urgentie, de vestiging, constructie en planning te staken van nederzettingen in de Arabische gebieden bezet sinds 1967 met inbegrip van Jeruzalem.

Doet een oproep aan alle staten om Israël geen enkele assistentie te verlenen die specifiek kan gebruikt worden in verband met nederzettingen in de bezette gebieden; en verzoekt de Commissie de situatie met betrekking tot de nederzettingen te blijven nagaan en de gerapporteerde ernstige uitputting van natuurlijke hulpbronnen, in het bijzonder van water, te onderzoeken, met het oog op het verzekeren van de bescherming van die belangrijke natuurlijke hulpbronnen van de gebieden onder bezetting”.

Recenter en eveneens belangrijk zijn: het “*Rome Statute of the International Criminal Court*” (trad in werking op 1 juli 2002, niet ondertekend door Israël)⁵⁵ alsook de al vermelde uitspraak door het Internationaal Gerechtshof (juli 2004) over het illegale karakter van de Apartheids- of Scheidingsmuur (samen met een veroordeling van de bezetting).

Op basis, bijgevolg, van het internationaal en humanitair recht moet een einde worden gesteld aan de militaire bezetting en kolonisering van de West Bank, inclusief Jeruzalem, aan de wurgende blokkade en dagelijkse belegering van de Gazastrook, aan de discriminatie van de Palestijnse Israëlische burgers en aan het uitzichtloze lot van miljoenen stateloze vluchtelingen in de kampen. Hoewel de oorspronkelijk bewoners van het land, mochten en mogen deze vluchtelingen (en hun nakomelingen), op basis van de Israëlische “*Wet op de Terugkeer*”, van 1950, en de “*Wet op de Nationaliteit en Vestiging in Israël*”, van 1952, wegens “*niet-Joods*” niet terugkeren.⁵⁶ Tegelijkertijd werd hen het staatsburgerschap dat ze

⁵⁵ Het Statuut van Rome is het verdrag waarop het Internationaal Strafhof gebaseerd is. Zie: https://www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/ea9aeff7-5752-4f84-be94-0a655eb30e16/0/rome_statute_english.pdf.

⁵⁶ Artikel 13 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens behelst het recht op terugkeer van vluchtelingen. Het werd bekrachtigd voor de Palestijnse vluchtelingen door Resolutie 194 (III) para. 11 (27 November 1948) van de VN Algemene Vergadering. De resolutie is telkens herbevestigd in latere sessies van de VN AV (bv. A/RES 69/89, 5 Dec 2014). PS Volledigheidshalve: gelijk welke “Joodse” persoon, waar ook ter wereld hij moge leven en ook in afwezigheid van elke persoonlijke band met Israël, wordt bij immigratie in

bezaten onder de Ottomanen (en door de Britten erkend was), ontnomen en werden zij dus stateloos.

4.2. De internationale veroordeling van de Israëlische politiek zowel als de oproep voor Boycot Desinvestering Sanctions (BDS) hebben recentelijk een heel belangrijke, juridische onderbouwing gekregen. In een geruchtmakend VN-rapport, inderdaad, van de *VN-Sociaal-Economische Commissie voor West-Azië (UN-ESCWA)*⁵⁷ komen twee experts, de professoren Richard Falk en Virginia Tilley, als rapporteurs tot de conclusie dat

*“het beschikbare bewijsmateriaal buiten iedere redelijke twijfel aantoont dat Israël zich schuldig maakt aan het beleid en de praktijken die ten grondslag liggen aan de misdaad van apartheid zoals ze juridisch gedefinieerd wordt in de instrumenten van het internationaal recht” (Executive Summary, p. 1).*⁵⁸

Het rapport komt tot die conclusie na een analyse van Israëls wetgeving, beleidsmaatregelen en praktijken die Israël in staat stellen een apartheidsregime te voeren dat *“het Palestijnse volk overheerst in zijn geheel”*, d.w.z. met inbegrip van de Palestijnen in Israël en de miljoenen vluchtelingen.⁵⁹ Het rapport vertrekt daarbij van de internationaalrechtelijke benadering van apartheid als een universele misdaad die niet noodzakelijk moet gelijken op de vormen van drastische discriminatie die van toepassing waren in Zuid-Afrika. Na het anti-apartheidsconvenant van 1973,⁶⁰ heeft ook het al vermelde *Statuut van Rome* (2002), Art. 7, par. 2(h), een (gelijklopende) juridische definitie van *“apartheid”* gegeven als zijnde één van 7 *“misdaden tegen de menselijkheid”*. Zij luidt:

Israël zo goed als automatisch Israëlisch burger, met alle voorrechten verbonden aan de *“Joodse”* nationaliteit.

57 *“Palestine and the Israeli Occupation, Issue No. 1: Israeli Practices towards the Palestinian People and the Question of Apartheid”*, UN-ESCWA, March 15, Beirut 2017 (pdf, 74p.). Onder zware druk van Israël en de VS heeft Antonio Guterres, Secretaris-Generaal van de VN, ESCWA verplicht het rapport van de website te verwijderen. Als protest heeft de VN Vice-Secretaris-Generaal en ESCWA Executive Secretary, Mevr. Rima Khalaf, ontslag genomen. Het integrale rapport is o.m. opgeslagen op de BACBI website: http://www.bacbi.be/pdf/un_apartheid_report_saved.pdf. De *“Executive Summary”* werd eveneens verwijderd; zie nu ook op die website: http://www.bacbi.be/pdf/apartheid_executive_summary.pdf.

58 Voor een korte presentatie van het rapport zie Lode Vanoost, *“VN-rapport: ‘Israël is schuldig aan apartheid, boycot is morele plicht’* (De Wereld Morgen, 15 maart 2017), via <http://www.dewereldmorgen.be/artikel/2017/03/15/vn-rapport-israel-is-schuldig-aan-apartheid-boycot-is-morele-plicht> (op basis van Ali Abunimah, *“Landmark UN report backs Israel boycott”* (The Electronic Intifada, 15 March, 2017) via <https://electronicintifada.net/blogs/ali-abunimah/landmark-un-report-backs-israel-boycott>).

59 Het ESCWA-rapport gaat hierin verder dan het 2009 rapport van de *Human Sciences Research Council of South Africa: “Occupation, Colonialism, Apartheid?: A re-assessment of Israel's practices in the occupied Palestinian territories under international law”*. Zie daarover: Virginia Tilley (May 29, 2009) *“Report: Israel practicing apartheid in Palestinian territories”* via <http://www.hsrc.ac.za/en/media-briefs/democracy-governance-and-service-delivery/report-israel-practicing-apartheid-in-palestinian-territories>.

60 Het *“International Covenant on the Suppression and Punishment of the Crime of Apartheid”* (1973), via <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%201015/volume-1015-i-14861-english.pdf> Apartheid werd daarin nog losjes gekoppeld aan het toenmalige regime in Zuid-Afrika.

“Onder ‘de misdaad van apartheid’ wordt verstaan: ...inhumane activiteiten begaan in de context van een geïnstitutionaliseerd regime van systematische onderdrukking en overheersing door één raciale groep over een andere raciale groep en begaan met de intentie om dat regime in stand te houden”.

“Inhumane” activiteiten omvatten bv.: gedwongen verplaatsing, vervolging, moord, gevangenzetting en andere vormen van zware beroving van de fysieke vrijheid en fundamentele mensenrechten.

Een concreet voorbeeld hiervan betreft het recht op nationaal burgerschap: “apartheid” betekent hier dat dat recht aan iemand of een groep onthouden wordt “op basis van ras, kleur, afkomst of nationale of etnische origine”:⁶¹

“De uitsluiting, inderdaad, van de Palestijnen als niet-Joden van het (volwaardige) burgerschap in de Staat die hun land regeert, vormt de kern van het Israëlisch-Palestijnse conflict” (rapport, p. 50).

Die “wettelijke” discriminatie van de niet-Joodse inwoners van Israël is juridisch-technisch gebaseerd op het onderscheid dat gemaakt wordt tussen “burgerschap” en “nationaliteit”:

“Effectief omwisselbaar in het internationaal recht, hebben de termen ‘burgerschap’ (ezrahut) en ‘nationaliteit’ (le'um) verschillende betekenissen in Israël, waar burgerschapsrechten en nationale rechten niet hetzelfde zijn. Elke burger geniet de eerstgenoemde, maar alleen Joden genieten de laatste, omdat onder de Israëlische wet alleen de Joodse nationaliteit erkend wordt. Deze en andere wetten omvatten een regime van systematische rassendiscriminatie dat aan Palestijnse burgers van Israël een burgerschap van tweede klasse oplegt. De grote impact ervan wordt door Israëlische gegevens bevestigd, waar zij bijvoorbeeld in detail ingaan op de inferieure financiering voor Palestijnse scholen, bedrijven, landbouw en gezondheidszorg, evenals op beperkingen op het vlak van toegang tot banen en vrijheid van residentie” (rapport, p. 40).

En bijzonder aandachtspunt in het rapport vormt de functionele betekenis, in het kader van een apartheidssysteem, van de Israëlische politiek van fragmentatie van “Palestina”. Door de rapporteurs wordt verwezen naar het voorbeeld van Zuid-Afrika met de Bantoestans. Ook daar, aldus het rapport (p. 46),

“(volgden) de architecten van de apartheid... een strategie van zogenaamde ‘wijde apartheid’ (“grand apartheid”) ten einde de witte suprematie op lange termijn veilig te stellen, nl. door middel van de geografische opdeling van het land in witte regio’s (het grootste deel van het land) en onderling niet-verbonden zwarte regio’s”.

61 De Conventie, rev.3, para. 14. Via <http://www.icj-cij.org/docket/files/131/1671.pdf>

Ook in het geval van het Palestijnse volk vormt de aangehouden fragmentering ervan één van de voornaamste tactieken van het Israëlische apartheidsregime. Op macroschaal identificeert het rapport daaromtrent 4 “*domeinen*” of fragmenten van het Palestijnse volk en legt het uit hoe aan elk ervan het regime van apartheid wordt opgelegd (pp. 37-48). Ten overstaan van de Palestijnse samenleving in haar totaliteit (geraamd op ca 12,37 miljoen mensen) betreft het: *domein 1*: de Palestijnse minderheid in de Israëlische staat (ca 1,7 miljoen); *domein 2*: de Palestijnse inwoners van illegaal geannexeerd Jeruzalem (ca 350.000); *domein 3*: de inwoners van de Bezette Gebieden, d.i. de West Bank en de Gazastrook (bijna 3 plus 2 miljoen); *domein 4*: de vluchtelingen, aan wie de terugkeer op raciale gronden ontzegd is: deels in vluchtelingenkampen in de Arabische landen (ca 5,46 miljoen), deels in kampen in de West Bank en de Gaza Stroom (in deze laatste is 71% van de bevolking vluchteling), maar ook in de wereld (bv. ca 700.000 in Latijns-Amerika). Eén van de bevindingen van de rapporteurs is

*“dat alle vier domeinen opereren als één omvattend systeem dat ontworpen is om Palestina te overheersen en onderdrukken ten einde Israël in stand te houden als een Joodse staat”.*⁶²

Maar die politiek van fragmentering gaat nog veel verder, met name in de bezette West Bank, met de zgn. “*Groene Lijn*” van vóór de Zesdaagse Oorlog van 1967 als de (internationaal, maar niet door Israël) erkende grens tussen “*Israël*” en “*Palestina*” (dat laatste dus nog amper 22% van het historische Palestina).⁶³ Met de rampzalige Oslo Akkoorden van 1993, toen de kolonisering reeds grotendeels een feit was, werd de West Bank “*voorlopig*” opgedeeld in 3 zones: zone A (ongeveer 20%, met 54% van de bevolking), hoofdzakelijk de steden, onder (nominaal) bestuur van de (“*voorlopige*”) Palestijnse Autoriteit; zone C (62%) onder volledige Israëlische controle, en zone B (ca 20%, met ca 44% van de bevolking) onder gemengde controle. Ogenscheinlijke bedoeling was dat in de toekomst de drie zones samen de Palestijnse Staat zouden vormen. In de politieke realiteit, echter, is de kolonisatie en etnische zuivering van zone C door Israël al maar verder opgedreven.

62 Aldus samengevat in hun repliek aan de Amerikaanse VN-ambassadrice, zie: Richard Falk & Virginia Tilley, “*Open Letter to UN Ambassador Nikki Haley on Our Report on Apartheid in Israel. Instead of responding to it with constructive criticism, you launched defamatory attacks on all involved*” (The Nation, April 25, 2017) via <https://www.thenation.com/article/open-letter-to-un-ambassador-nikki-haley-on-our-report-on-apartheid-in-israel/>.

63 In het VN Verdelingsplan van 1947 werd 55% van het grondgebied toegewezen aan de Joden (hoewel zij slechts 6% van het totale territorium in hun bezit hadden en hoewel de Palestijnen meer dan 2/3 van de totale bevolking uitmaakten). In strijd met dat verdelingsplan (en de eraan gekoppelde internationale erkenning van de nieuwe staat), behielden de Israëli's na de *Nakba* 78% van het totale grondgebied. In 1988 deden de PLO en de Palestijnse Nationale Raad afstand van hun rechtmatige aanspraken en erkenden de Israëlische Staat binnen zijn pre-1967 grenzen; dat is nu ook gebeurd door Hamas. Israël, echter, heeft die grenzen nooit geratificeerd.

Wanneer we de nog verdere fysieke desintegratie van dat “kleine” Palestina beschouwen - Ilan Pappé spreekt van een “*geography of disaster*”⁶⁴ –, worden we vooreerst geconfronteerd met: (1) de illegale Scheidings- of Apartheidsmuur, grotendeels gebouwd op Palestijns land, soms dwars doorheen en/of rond steden, dorpen en landbouwgronden; (2) de kolonies, met hun uitgebreid “*municipaal*” territorium en regionale raden (in totaal meer dan 30% van het territorium, reeds); (3) de meer dan 500 militaire checkpoints en de *road blocks*, elk met een Israëlische vlag,⁶⁵ soms midden in een stad;⁶⁶ (4) het uitgebreide netwerk van “*settlers-only*” autobanen die de kolonies met elkaar en met Israël verbinden...

Wat meer in het bijzonder de zones A en B betreft, zij zijn verbrokkeld in niet minder dan 469 afzonderlijke (vaak overbevolkte) territoriale eenheden – ze worden “*confetti's*” genoemd – alle omringd door zone C, die als enige een territoriale continuïteit bezit. Voor Palestijnen is het onmogelijk om van de ene enclave naar een andere te gaan (bv. van Ramallah naar Bethlehem) zonder langs minstens één (vaak meer) Israëlische militaire controlepost te moeten passeren - wat telkens, behalve veel tijd, de juiste doorgangspasjes vergt en nooit zonder fysiek risico is.⁶⁷ Waar zowel de toegang tot de West Bank als het verlaten ervan onderworpen is aan strenge (vaak arbitraire) bureaucratische voorwaarden, mogen we spreken van even zovele openluchtgevangnissen. Datzelfde geldt nog in superlatieve mate voor de Gazastrook in haar geheel. Ook de verbinding, tenslotte, tussen de West Bank en de Gazastrook, is quasi permanent verbroken (hoewel Gaza en de West Bank onder de Oslo Akkoorden en het internationaal humanitair recht als één grondgebied worden beschouwd).

Die extreme versnippering van Palestijns territorium en samenleving, hoeft het gezegd, heeft als bedoeld effect dat de vorming van een nationale verzetsbeweging in de praktijk schier onmogelijk is gemaakt (zie ook het politieke schisma tussen Fatah in de West Bank en Hamas in de Gazastrook). Zij “betonneert” ahw het bestaande apartheidsregime. Maar ook binnen de bezette West Bank, beschouwd als één “*domein*” of territorium, is het bestuurlijke regime er een van extreme apartheid op basis van een etnisch-religieus criterium: de ene,

64 In: “*Jenin won't forget Israel's massacre*” (The Electronic Intifada, 18 March, 2017), via <https://electronicintifada.net/content/jenin-wont-forget-israels-massacre/20221>

65 Gideon Levy, “*Why I Won't Fly the Israeli Flag on Independence Day – Since it began flying in the territories, it has become the flag of apartheid. This is the flag you want me to fly? How can I?*” (Haaretz, April 30, 2017) via <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.786377>

66 Met name Hebron (Al-Khalil), met een ingeplante, door het leger beschermde kolonie van enkele honderden ultra-orthodoxe Joden, telt er niet minder dan 17 permanente, die het centrum voor de Palestijnen onbewoonbaar hebben gemaakt. Zie: “*The checkpoint regime: Israel and the fragmentation of Palestinian society*” (International Solidarity Movement, Jan 31, 2017), via: <https://palsolidarity.org/2017/01/the-checkpoint-regime-israel-and-the-fragmentation-of-palestinian-society> .

67 Sylvain Cypel, “*Pour étouffer la Palestine, la duplicité de l'Union Européenne n'est surpassée que par la mauvaise volonté israélienne*” (Pour la Palestine, 29 avril 2017), via <http://www.pourlapalestine.be/pour-etouffer-la-palestine-la-duplicite-de-lunion-europeenne-nest-surpassee-que-par-la-mauvaise-volonte-israelienne/> .

Joodse “*natie*” van de kolonisten (of “*settlers*”) in hun (illegale) nederzettingen, valt onder het Israëlische burgerlijke recht, en geniet aldus volledige wettelijke (ook financiële en militaire) bescherming; de andere, niet-Joodse, Palestijnse bevolking valt onder een juridisch totaal verschillend regime, namelijk dat van een arbitrair en ontoerekenbaar militair bestuur en zijn Militaire Orders (sinds 1967 werden er meer dan 2.500 uitgevaardigd). De orders regelen en controleren op een dictatoriale wijze het volledige dagelijkse leven van de Palestijnen. De openbare “orde” wordt er *manu militari* afgedwongen door een bezettingsleger (IDF en Grenspolitie) en gehandhaafd bij middel van militaire uitzonderingsrechtbanken.⁶⁸ De Palestijnse bevolking geniet noch politieke noch civiele rechten.

PS Je zou kunnen zeggen dat Israël's systematische politiek van arrestaties en opsluitingen de logica van versplintering en desintegratie tot in het extreme, dwz tot op het individuele vlak, doorvoert. Vandaar ook vandaag de zware repressie tegen de nationaal georganiseerde hongerstaking door ruim 1.600 gevangenen.

4.3. Apartheid geldt binnen het internationaal recht als de tweede zwaarste internationale misdaad tegen de menselijkheid (genocide is de eerste).⁶⁹ De strijd ertegen is een “*ius cogens*”, wat betekent dat

“de Verenigde Naties en haar agentschappen en alle lidstaten de juridische verplichting hebben om binnen hun mogelijkheden op te treden ten einde gevallen van apartheid die op een verantwoorde manier onder hun aandacht zijn gebracht, te voorkomen en te bestraffen” (rapport p. 53).

Heel belangrijk hierbij is dat de aanbevelingen van de rapporteurs zich niet beperken tot het politieke niveau van de lidstaten van de VN wat het verplicht opleggen van maatregelen en sancties betreft. Ook de *civiele* samenleving en de individuele burgers worden door het ESCWA-rapport uitdrukkelijk voor hun verantwoordelijkheid geplaatst. Anders gezegd:

“ook de instellingen van de civiele samenleving en de individuen hebben een morele plicht om gebruik te maken van de instrumenten die hen ter beschikking staan, ten einde het besef te vergroten van deze al maar voortdurende misdadige onderneming” (p. 53, m.o.).

Een “*instrument*” dat daartoe uitdrukkelijk in aanmerking komt, volgens het rapport, is dat van de internationale boycot, d.i. BDS:

⁶⁸ Het percentage veroordelingen voor deze rechtbanken ligt op niet minder dan 99,7%. Zie: “*Military Courts and Orders*” (American Muslims for Palestine) via <https://www.ampalestine.org/palestine-101/key-topics/arrests-and-detentions/military-courts-and-orders>.

⁶⁹ “*Genocide and apartheid are the only two international crimes, the commission of which States have a duty to prevent*”, rapport p. 52, n. 90.

"Er moeten inspanningen worden geleverd om de steun te verbreden onder actoren van de civiele samenleving voor initiatieven van boycot, desinvestering en sancties". En: "Nationale regeringen moeten boycot, desinvestering en sancties ondersteunen en positief reageren op oproepen tot zulke initiatieven" (p. 56).

Dat transnationale activisme van de mondiale civiele samenleving moet ertoe bijdragen

"Israël onder druk te zetten om de apartheidsstructuren te ontmantelen en te goeder trouw te onderhandelen voor een blijvende vrede die de rechten van de Palestijnen onder het internationaal recht erkent en het mogelijk maakt voor de twee volkeren om samen te leven op de basis van een reële gelijkheid" (p. 53).

Met zijn oproep aan de nationale regeringen en de internationale civiele samenleving om zich achter BDS te scharen als het meest doeltreffende mechanisme om Israël ter verantwoording te roepen, stelt het ESCWA-rapport een kapitaal precedent voor de VN. Handelend optreden om Israëls apartheid te stoppen is niet langer een optioneel keuzeprogramma maar een verplichting van het internationaal recht. Zoals Omar Barghouti, één van de Palestijnse voormannen van de BDS beweging, concludeert: ⁷⁰

"Ons Zuid-Afrika moment komt dichterbij. Dit nieuwe VN-rapport is een sterke aanwijzing dat Israëls apartheid voorbestemd is om ten een einde te komen, net zoals dat het geval was met die van Zuid-Afrika."

PS: "Apartheid".⁷¹

(a) Het ESCWA rapport is niet de eerste publicatie waarin betoogd wordt dat het begrip *"apartheid"*, hoewel traditioneel vereenzelvigd met het Zuid-Afrikaanse systeem van raciale segregatie, wel degelijk ook van toepassing is op Israël. Buiten de academische wereld kan bv. verwezen worden naar publicaties zoals het boek van Ben White, *"Israeli Apartheid: A Beginner's Guide"* (Pluto, 2009) en zijn artikel *"Why Israel is an apartheid state"* (Palestine Solidarity Campaign, July 15, 2016) via <https://www.palestinecampaign.org/article-israel-apartheid-state/>. Ook: Jonathan Cook, *"Israel is an Apartheid State. Period"* (Oct 28, 2013), via <http://www.redressonline.com/2013/10/israel-is-an-apartheid-state-period/>. Voor een discussie over gelijkenissen en verschillen tussen Z-Afrika en Israël zie: Ilan Pappé (ed.), *"Israel and South Africa. The Many Faces of Apartheid"*. Zed Books, 2015. Het belangrijkste verschil is wel dat de Z-Afrikaanse economie volledig berustte op zwarte arbeid, terwijl de Israëlische apartheid een zo groot mogelijke, ook economische uitsluiting van de inheemse bevolking beoogt (cf. het zionistische principe van zgn. *"Hebreeuwse arbeid"*).

(b) Het baanbrekende karakter, echter, van het ESCWA rapport bestaat erin dat hier voor de eerste maal, wars van elke polemiek, een puur academische studie op basis van wetenschappelijk onderzoek van zowel de fundamenteën van het internationaal humanitair recht als van de Israëlische

⁷⁰ "New UN Report Confirms Israel is an 'Apartheid' State, Calls for BDS" (AURDIP, 17 maart, 2017), via <http://www.aurdip.org/new-un-report-confirms-israel-is.html>.

⁷¹ Gebaseerd op: Richard Kuper, *"Apartheid references in Israel"* (OpenDemocracy, May 2, 2017), via <https://www.opendemocracy.net/richard-kuper/apartheid-references-in-israel>.

wetten en praktijken tot de conclusie komt dat de politiek van de Israëlische staat tav het Palestijnse volk inderdaad een geval is van apartheid in de internationaalrechtelijke betekenis van de term. En tweedens dat het rapport ook ingaat op de juridische en morele verplichtingen van de internationale gemeenschap die uit die conclusie voortvloeien.

(c) Bij onvoorwaardelijke Israëlverdedigers werkt de term “*apartheid*” als de spreekwoordelijke rode lap op een stier. De toepassing ervan op Israël wordt aangeklaagd en bestreden als een poging om de Israëlische staat te delegitimeren en demoniseren. Het gebruik ervan is daarom per definitie “*antisemitisch*”. Wie dat toch doet – academici, studenten, kerken... – riskeert het slachtoffer te worden van intimidatie en laster of erger. Wat daarbij echter al dan niet moedwillig uit het oog wordt verloren, is dat het begrip *binnen Israël zelf* vrij frequent gebruikt wordt, hetzij om de huidige toestand te beschrijven hetzij om te waarschuwen voor wat zou kunnen komen.⁷² Zo bv. het Haaretz Editoriaal van 30 maart j.l.:

*“Vrees aan de top van Israël: Netanyahu en verschillende van zijn ministers lijken bovenal bevreesd voor hun beeld in de spiegel – namelijk van leiders van een staat die zichzelf een democratie noemt en apartheid pratiqueert”.*⁷³

Of de uitgever van dezelfde krant, de “*geduchte en zeer gerespecteerde*” Amos Schocken, in een ongewone tussenkomst van vorig jaar:⁷⁴

“Enkel internationale druk zal een einde stellen aan de Israëlische apartheid... De meest fundamentele democratische waarden van gelijkheid voor de wet voor alle mensen onder Israëlische controle en van gelijke rechten om te stemmen en verkozen te worden, bestaan niet... De bijna 50 jaar van Israëlische apartheid... De groeiende delegitimering van Israël is het eigen handwerk van dit land”.

Maar ook in de Israëlische politieke en academische wereld, werd en wordt het begrip gehanteerd met betrekking tot het eigen land, eventueel om te waarschuwen. Om het bij één zeer recent voorbeeld te houden: President Reuven Rivlin. Als een fel tegenstander van de zgn. landroofwet (“*Regularization Law*”), stelde hij enkele dagen na de goedkeuring ervan dat Israël voortaan zou gepercipieerd worden als een apartheidstaat (eraan toevoegend: “*which we are not*”).⁷⁵

5. Boycot als een morele plicht

5.1. De bekende, van oorsprong Amerikaanse, Israëlische publicist en journalist, Larry Derfner, ziet geen andere keuze meer:⁷⁶

72 Zie ook de Open Brief van Richard Falk en Virginia Tilley aan de Amerikaanse VN-ambassadrice (25 april 2017), via <https://www.thenation.com/article/open-letter-to-un-ambassador-nikki-haley-on-our-report-on-apartheid-in-israel/>

73 Zie: <http://www.haaretz.com/opinion/editorial/1.780351>.

74 Zie: Amos Schocken, “*Only International Pressure Will End Israeli Apartheid*” (Haaretz, Jan 22, 2016) via: <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.698874>

75 Yossi Verter, “*Israel's President on Land-grab Law: We Will Look Like an Apartheid State*” (Haaretz, Feb 12, 2017), via <http://www.haaretz.com/israel-news/.premium-1.771139>

“Niet dat ik van het idee houd de boycot van mijn eigen land te bepleiten, maar aangezien het nu duidelijk is dat Israël niet uit eigen beweging zal veranderen en dat Amerika niet bereid is om het te dwingen te veranderen, is er geen andere weg overgebleven dan die van het Zuid-Afrikaanse model om een einde te stellen aan de bezetting, en daarmee lijkt BDS het kleinste kwaad van de twee, het grootste de bezetting voor altijd.”

Derfner is daarmee één van een toenemend aantal Joodse verdedigers, binnen en buiten Israël, van de internationale boycotcampagne als enige resterende mogelijkheid om Israël ertoe te brengen een einde te stellen aan de onderdrukking van de Palestijnen.⁷⁷

Het is ook onze overtuiging dat, naar het voorbeeld van de succesvolle strijd tegen het Zuid-Afrikaanse apartheidsregime in de vorige eeuw, in (voorlopige) afwezigheid van internationale sancties enkel de externe druk van een mondiale boycot – druk én op de Israëlische én op de westerse elites – perspectief biedt om op termijn de zo nodige koerswijziging af te dwingen. Het algemene, strategische analysekader van waaruit ook de actieve solidariteit met Palestina moet gedacht en georganiseerd worden, is inderdaad dat van de anti-apartheid.⁷⁸

BDS, de academische en culturele boycot inbegrepen, is een legitieme, want geweldloze en democratische vorm van solidariteit met het Palestijnse verzet. Hij is

*“volledig consistent met het internationaal recht en weerspiegelt de waarden van het democratisch engagement van volkeren voorbij hun grenzen in de strijd voor een mondiale rechtvaardigheid.”*⁷⁹

BDS beoogt níét de “vernietiging van Israël”, in tegenstelling tot wat de onvoorwaardelijke verdedigers van Israël's politiek altijd weer opwerpen (“Heeft Israël dan geen bestaansrecht?”). Evenmin wordt het recht van Joodse mensen op zelfbeschikking in vraag gesteld. Wat de Staat Israël betreft, het verleden kan niet ongedaan worden gemaakt en, zoals hoger opgemerkt, heeft de PLO het bestaan ervan reeds in 1988 erkend (nu ook

76 In: James North, “New book by Larry Derfner, the American-turned-Israeli journalist, crushes liberal Zionism” (Mondoweiss, April 4), <http://mondoweiss.net/2017/04/new-book-by-larry-derfner-the-american-turned-israeli-journalist-crushes-liberal-zionism/>. Zie ook al zijn bijdrage in Haaretz van 8 febr 2016: “The Reluctant Boycotter: Why This Liberal Zionist Now Supports BDS”, via <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.702155>. Voor zijn nieuwe boek (april 2017), “No Country for Jewish Liberals”, <http://justworldbooks.com/books/no-country-jewish-liberals/>.

77 In de VS worden in Joodse middelen het verzet tegen Israël's Palestijnapolitiek en de campagne voor de internationale boycot vooral gedragen door Jewish Voice for Peace, zie bv. over hun belangrijkste woordvoerder, Rebecca Vilkomerson: “The Jewish Voice at the Heart of the Boycott Israel Movement” (March 29, 2017): <https://bdsmovement.net/news/jewish-voice-heart-boycott-israel-movement>.

78 Zie hierover de uitmuntende bespreking van Nadia Hijab & Ingrid Jaradat Gassner: “Talking Palestine: What Frame of Analysis? Which Goals and Messages?” (Al-Shabaka, April 12, 2017), via <https://al-shabaka.org/commentaries/talking-palestine-frame-analysis-goals-messages/>.

79 Richard Falk, “Palestine's Horizon Toward a Just Peace” (2017), p. 83.

vervoegd door Hamas). Waar het op aankomt, is dat Palestijnen en Israëli's in de toekomst de voorwaarden realiseren om samen te leven op een manier die in het belang is van beide volkeren. De gelijkberechtiging en zelfbeschikking van het Palestijnse volk zijn daartoe een absolute voorwaarde.

Met hun eis, echter, dat het bestaansrecht van de Staat Israël moet worden erkend, is het die verdedigers in werkelijkheid te doen om de erkenning van Israëls bestaan als een *“Joodse en democratische Staat”*.⁸⁰ Welnu, gelet op de manier waarop dat *“Joodse”* karakter is en nog altijd wordt ingevuld, namelijk als een *etnische* aanduiding – en dus als een karakter dat wezenlijk verschilt van dat van bv. België als een *“katholiek”* land, of van het VK als een *“anglikaans”* land, enz. – houdt zulke erkenning onvermijdelijk de legitimering in van een regime waarin iemands etnisch-religieuze, raciale toebehorenheid het basiscriterium vormt voor een alomvattend, institutioneel systeem van segregatie en bevoorrechtiging van de ene versus discriminatie van de andere. *“Democratisch”*, bijgevolg, kan zulke staat hoe dan ook niet zijn.⁸¹ De combinatie van beide, kan je zeggen, is een oxymoron. Anders gezegd,

*“de definitie van de Staat Israël als een Joodse Staat maakt ongelijkheid en discriminatie van zijn (niet-Joodse) Palestijnse burgers tot zijn politieke finaliteit”*⁸².

De realisatie van die finaliteit vormt inderdaad de rode draad in Israëls omgaan met de autochtone Palestijnse bevolking sedert 70 jaar en manifesteert zich op vele, zo al niet alle maatschappelijke domeinen: bv. op het vlak van land- en grondeigendom⁸³, huisvesting,⁸⁴ onderwijs en cultuur,⁸⁵ rechtsbedeling,⁸⁶ wetgeving,⁸⁷ politiek (zie hoger), religie,⁸⁸ enz. Zoals

80 Zie Jonathan Ofir, *“Israel’s ‘right to exist’ and the Palestinian right to resist”* (Mondoweiss, April 9, 2017), via <http://mondoweiss.net/2017/04/israels-palestinian-resist/>.

81 *“There is an unavoidable conflict between being a Jewish state and a democratic state”*, Joseph Levine, *“Israelis have civic rights, not a right to have a Jewish state”* (March 9, 2013), via Jews for Justice for Palestine, <http://jffjp.com/?p=40684>.

82 Voor een vergelijking met het eertijdse racisme in de zuidelijke Staten van de VS, zie: Stanley L. Cohen, (Al-Jazeera, March 1, 2017): *“Jim Crow is alive and well in Israel. Long before Israel erected separate communities, the United States perfected the art of the artificial divide”*, via <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2017/02/jim-crow-alive-israel-170226083918015.html>

83 Zie de *Land Acquisition Law* van 1953, die de onteigening van nog eens 40% Palestijns land legaliseerde. Die *“Joodse”* grond (99,3%), beheerd door het Jewish National Fund, is enkel beschikbaar voor Joden.

84 Bv. in de Jordaanvallei *“staat slechts 6 procent ervan ter beschikking van de Palestijnen voor bewoning. Dan gaat het om A- en B-Gebied, dat al dicht bebouwd is en waar nauwelijks nog ruimte voor huisvesting is. In de zone C is het voor Palestijnen vrijwel onmogelijk om een bouwvergunning te verkrijgen”* (David Schulman, *“Valt het doek voor de bedoeïenen in de Jordaanvallei?”* in Soemoed, januari-februari 2017).

85 Cohen, o.c.: *“in Israel, Palestinian children receive an education that is inferior in nearly every respect when compared with that for Jewish children.”* Nada Elia en Rima Najjar, *“Israel’s assaults on Palestinian education amount to genocide”* (The Electronic Intifada, 25 Sept 2015), via <https://electronicintifada.net/content/israels-assaults-palestinian-education-amount-genocide/14867>.

de “*Palestijnse Mandela*”, Marwan Barghouti, veroordeeld tot vijfmaal levenslang, nu vanuit zijn gevangenschap schrijft over dat rechtswezen:⁸⁹

“Israël heeft een duaal wettelijk regime, een vorm van juridische apartheid, die zo goed als straffeloosheid garandeert voor Israëliërs die misdaden begaan tegen de Palestijnen, terwijl de aanwezigheid en het verzet van de Palestijnen gecriminaliseerd worden. Israëlische rechtbanken zijn een schertsvertoning van rechtspraak, (ze zijn) duidelijke instrumenten van de koloniale, militaire bezetting.”

Het resultaat is dat Israël dus in feite geen “*democratie*” maar een “*etnocratie*” moet genoemd worden, zoals onder meer een vooraanstaande Amerikaanse Joodse vertegenwoordiger het al stelde.⁹⁰ Typierend hiervoor is ook dat er niet zoiets als een “*Israëlische*” nationaliteit bestaat; de erkenning ervan, zoals gevraagd door actievoerders, zou volgens het Hooggerechtshof het “*Joodse*” karakter van de staat in gevaar brengen.⁹¹

Bovengenoemde vaststellingen kunnen moeilijk geloofwaardig worden, althans door wie intellectuele eerlijkheid betracht. Het enige verweer van de verdedigers *coûte que coûte* van het door Israël gevoerde regime bestaat gewoonlijk uit intimidatie en/of repressie: alwie pleit voor een moderne, democratische staat waarin Joden, Moslims, Christenen en mensen met andere identiteiten volle, gelijke en beschermde rechten hebben, wordt beschuldigd van antisemitisme.⁹²

Blijft, echter, de vraag of het opdoeken van dit systeem van wettelijke bevoorrechting en ongelijkheid op basis van iemands al dan niet “*Joods*” zijn, toch niet onvermijdelijk het einde zou betekenen van de Staat Israël als zodanig? We kunnen hiervoor nogmaals naar het Apartheidsrapport grijpen (p. 18):

86 Het Hooggerechtshof heeft bv. de wettelijkheid bevestigd van een “*noodwet*” van januari 2003 (elk jaar hernieuwd) die de toegang tot of residentie in Israël verbiedt aan Palestijnse burgers (m/v) die gehuwd zijn met een Israëliisch burger (v/m). Deze schending van het recht op familiehereniging maakt het voor een ingezetene van de West Bank onmogelijk in Israël een gezin groot te brengen met zijn/haar Israëlische echtgeno(o)t(e).

87 Zie nogmaals de “*Wet op de Terugkeer*” van 1950, bv., die ongelimiteerd en uitsluitend geldt voor “*Joden*” overall in de wereld, en niét voor de honderdduizenden (nu: miljoenen) niet-Joodse vluchtelingen die in 1947-48 uit hun land verdreven zijn.

88 Cf. de recente zogenaamde “*muezzin bill*” die de oproep tot het gebed via luidsprekers verbiedt.

89 In The New York Times (Internationale Editie), April 16, 2017: “*Why We Are on Hunger Strike in Israel’s Prisons*”, via https://www.nytimes.com/2017/04/16/opinion/palestinian-hunger-strike-prisoners-call-for-justice.html?_r=0.

90 Henry Siegman, 1978-94 Executive Director van het American Jewish Congress (vermeld in Falk, o.c., p. 39).

91 Zie de bijdragen hierover op de pagina “*Court rules no such thing as Israeli nationality*” (Jews for Justice for Palestinians), via <http://ifjfp.com/?p=50305>. PS Hoewel geëist door de VN in 1948, heeft Israël nooit een Grondwet opgesteld, enkel een aantal “*basic laws*”. Opkomen voor de opname erin van het principe van de gelijkheid van alle burgers is strafbaar.

92 Ali Abunimah, “*Leaked report highlights Israel lobby’s failures*” (The Electronic Intifada, 28 April 2017), via <https://electronicintifada.net/blogs/ali-abunimah/leaked-report-highlights-israel-lobbys-failures>.

“Het identificeren... van apartheid als een regime zorgt voor duidelijkheid in een controverse: dat het beëindigen van een dergelijk regime de vernietiging van de staat zelf zou betekenen. Deze interpretatie is begrijpelijk als de staat wordt opgevat als identiek met het regime. Zo suggereren sommigen dat het doel van het elimineren van Apartheid in Israël neerkomt en gericht is op ‘het vernietigen van Israël’. Een staat, echter, houdt niet op te bestaan als gevolg van een verandering van regime. De afschaffing van het apartheidsregime in Zuid-Afrika heeft op geen enkele wijze invloed gehad op soevereiniteit van het land”.

5.2. De boycot is niet gericht tegen personen maar tegen een volgehouden misdadige politiek van Israël en de instellingen die haar, actief of stilzwijgend, ondersteunen. De boycot is ook niet principieel maar tactisch, is geen doel op zich maar een middel: hij stopt zodra er een einde komt aan het apartheidsregime.

Zoals Richard Falk de opdracht van de boycot omschrijft:⁹³

“BDS representeert een uitzonderlijke campagne om een uitzonderlijke situatie aan te pakken van langdurige onderdrukking en bezetting, kolonisatie, apartheid, vluchtelingen- en bannelingenisolement, en ontkenning van de mensenrechten met inbegrip van het recht op zelfbeschikking”.

De boycot, inderdaad, is een *rechtencampagne*. Terwijl er onduidelijkheid bestaat over een finale politieke oplossing (twee staten, één staat, een federatie, enz.), is het centrale objectief van de boycot het herstel van de fundamentele rechten die essentieel zijn voor de uitoefening door het Palestijnse volk van zijn recht op zelfbeschikking en die als zodanig deel moeten uitmaken van eender welke toekomstige politieke oplossing. Te weten: vrijheid van bezetting en kolonisering, het recht van de vluchtelingen om terug te keren naar hun huizen en eigendommen (met compensaties), en de afwezigheid van raciale discriminatie en ongelijkheid. Een concrete *politieke* oplossing wordt er níét door voorgeschreven.

Het strategische *framework* van anti-apartheid laat ook toe te antwoorden op de beschuldiging als zou het opkomen voor de rechten van het Palestijnse volk en de kritiek die ermee samenhangt op de raciale politiek van Israël, “*antisemitisch*” zijn. Zoals geformuleerd in het Woord Vooraf van het rapport (p. v):

“De auteurs verwerpen de beschuldiging van antisemitisme in de meest krachtige bewoordingen. De vraag vooreerst of de Staat Israël geconstitueerd is als een apartheidsregime, komt voort uit hetzelfde corpus van internationaal recht en beginselen van de mensenrechten dat ook het antisemitisme verwerpt: namelijk het verbod op rassendiscriminatie. Geen enkele staat is immuun voor de normen en regels die zijn vastgelegd in het Internationaal Verdrag over de Uitbanning van alle Vormen van Rassendiscriminatie, regels die onpartijdig moeten worden toegepast.

93 “*Palestine's Horizon Toward a Just Peace*” (2017), p. 85.

Het verbod op de apartheid, als een misdaad tegen de menselijkheid, kan geen uitzonderingen toestaan en vloeit voort uit dat verdrag. De versterking van dat corpus van het internationaal recht kan alleen maar ten goede komen aan alle groepen die in de geschiedenis het slachtoffer waren van discriminatie, overheersing en vervolging, met inbegrip van de Joden.”

5.3. De boycotcampagne heeft ook een *educatief* opzet: zij beoogt de wereldopinie te confronteren met de feiten en aldus te sensibiliseren voor de noodzakelijke bevrijding van het Palestijnse volk na een halve eeuw van vervolging, geweldpleging en aantasting van de menselijke waardigheid. Tot de onvermijdelijke effecten daarvan behoren ook zwaar psychologisch trauma en een kwalijke geestelijke gezondheid.⁹⁴

In het kader van de Palestijnse “*Legitimiteitsoorlog*”, als de geweldloze vorm van verzet waarvoor de Palestijnse civiele samenleving geopteerd heeft,⁹⁵ wil de campagne Israëls aanspraken op moreel gezag confronteren met zijn immorele praktijk en zodoende de hardnekkige fabel doorprikken dat de onderdrukker hier het slachtoffer zou zijn van de onderdrukte. In dat opzicht doet de boycot reeds zijn werk trouwens: nu reeds, inderdaad, valt in Israëlische regeringskringen de klaagzang te horen dat de Israëlische staat in de internationale gemeenschap gepercipieerd wordt als een “*pariah state*” want gelijkgesteld wordt aan een apartheidstaat.⁹⁶ Of de zoveelste “*opsmuk*” (*hasbara*) operatie met een ongewijzigd beleid daaraan veel zal kunnen verhelpen, valt te betwijfelen.

De boycotcampagne is vandaag de meest werkzame, moreel consistente en organisatorisch geconcentreerde vorm van internationale solidariteit met het verzet van het Palestijnse volk. Een vergelijkbaar, geweldloos alternatief dient zich niet aan.⁹⁷ Ook wij geven daarom gehoor aan de oproep uitgaande van het brede Palestijnse middenveld (meer dan 170 civiele organisaties) voor een internationale boycot van Israël, economisch en militair zowel als academisch en cultureel, en aan de richtlijnen ervan.⁹⁸ Het vermelden waard hierbij is dat deze Palestijnse oproep ook vergezeld gaat van een uitdrukkelijke uitnodiging aan “*gewetensvolle Joodse Israëli's om, in het belang van de rechtvaardigheid en een*

94 Zie de briefing van Medical Aid for Palestinians (MAP) die de impact van 50 jaar Israëlische militaire bezetting op de gezondheid en waardigheid van de Palestijnen bespreekt (12 April 2017): via <https://www.map.org.uk/news/archive/post/637-new-map-briefing-exposes-how-the-occupation-undermines-palestinian-mental-health>.

95 Zo Richard Falk, in “*Palestine's Horizon*” (2017), p. 21: “*In many respects, Palestinian resistance hopes have shifted to the context of a Legitimacy War, which depends essentially on a soft power global approach*”.

96 Zie Barak Ravid, “*World Sees Israel as a Pariah State, Senior Gov't Official Says*” (Haaretz, Aug 7, 2016): <http://www.haaretz.com/israel-news/1.735598>. In een Editio van dezelfde krant wordt Israël vergeleken met een lepralijder: “*How to Cure Israel's Diplomatic 'Leprosy'*” (Haaretz, Aug 9, 2016), <http://www.haaretz.com/opinion/1.735939>.

97 Debat blijft natuurlijk nodig, bv. over mogelijke problemen bij de groei van de beweging, zie Omar Barghouti, “*BDS: Discussing Difficult Issues in a Fast-Growing Movement*” (Al-Shabaka, June 14, 2016), <http://al-shabaka.org/commentaries/bds-discussing-difficult-issues-in-a-fast-growing-movement/>.

waarachtige vrede, de oproep te ondersteunen". Hij kreeg de voorbije jaren alvast de instemming van een aantal Joods-Israëlische academici, mensenrechtenactivisten en publicisten.⁹⁹ Die samenwerking met radicale Joodse dissidenten is van levensbelang voor de campagne op langere termijn: zij moeten de brug vormen naar een breder publiek in Israël en de kern leveren voor het toekomstige Israëlische vredeskamp.

Bij dat alles weliswaar is enig realisme op zijn plaats: ondanks het misbaar en de anti-BDS maatregelen van de Israëlische overheden, lijkt het toenemende diplomatieke isolement van Israël de politieke en militaire elite ervan nog niet echt te verontrusten. Terwijl de onvoorwaardelijke steun van de VS nog altijd gegeven is, berust de macht van die elite in belangrijke mate precies op het in stand houden bij de Israëlische publieke opinie van gevoelens van beleg en onveiligheid .

5.4. Een bekend bezwaar tegen de boycot – o.m. van Noam Chomsky¹⁰⁰ – luidt dat hij niet alleen niets uithaalt zo al niet contraproductief is (door de steun voor Israël te versterken), maar dat hij bovendien Israëlisch (uiterst)rechts in de kaart speelt en de linkerzijde onderuit haalt.¹⁰¹

Dit bezwaar veronderstelt dat er in Israël een alternatief, geloofwaardig "*links*" zou bestaan dat moet gesteund worden. Helaas is (indien ooit) daarvan geen sprake meer. Israëlisch links – nauwkeuriger: "*zionistisch links*" –, ooit vereenzelvigd met het "*vredeskamp*", is met de huidige extreme verrechtsing voor vele jaren in het verdomhoekje terecht gekomen, zo al

98 Zie de BDS oproep van 9 juli 2005 door 173 Palestijnse civiele organisaties: <https://bdsmovement.net/call> . Website voor de academische campagne. Voor de BACBI beginselverklaringen, zie: <http://www.bacbi.be/bacbi-verklaring.htm> en <http://www.bacbi.be/cult/verklaring-bacbi.htm> .

99 Lees bv. reeds de betreurde Tanya Reinhart (Tel Aviv U), "*Why Academic Boycott*" (Media Monitors Network, May 19, 2002), <http://www.mediamonitors.net/tanya13.html> . Ook Anat Matar (TAU), "*Israeli Academics Must Pay Price to End Occupation*" (Haaretz, Aug 27, 2009): <http://www.haaretz.com/print-edition/features/analysis-israeli-academics-must-pay-price-to-end-occupation-1.282762> . Rachel Giora, "*Milestones in the history of the Israeli BDS movement: A brief chronology*" (Boycott Israel, Jan 18, 2010) via <http://boycottisrael.info/content/milestones-history-israeli-bds-movement-brief-chronology> . Meer recent: bv. Amos Schocken: "*Only international pressure will end Israeli apartheid*" (Haaretz, Jan 22, 2016): <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.698874> ; "*Israeli Anthropologists Support the Boycott*" (April 6, 2016): <https://anthroboycott.wordpress.com/2016/04/06/israeli-anthropologists-support-the-boycott/> ; Gideon Levy: "*Boycott Is the Only Way to Stop the Israeli Occupation*" (Haaretz, May 1, 2016): <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.717090> . Ook erg belangrijk de groep "*BOYCOTT! Supporting the Palestinian BDS Call from Within*", <http://boycottisrael.info/> . Zie o.m. ook Prof. Shlomo Sand (TAU): "*Shlomo Sand rejoint la campagne BDS*" (UJFP, 12 octobre 2015), <http://www.ujfp.org/spip.php?article4440&lang=fr> ; Ilana Hammerman, "*Why I, as a Proud Israeli, Want the World to Boycott Us*" (Haaretz, Jan 29, 2017), <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.767900> . Prof. Gordon Neve (oorspronkelijk Ben Gurion U of the Negev, cf. zijn boek "*Israel's Occupation*", 2008),... en natuurlijk Ilan Pappé.

100 Zie Rami Almeghari, "*Chomsky in Gaza: academic boycott 'will strengthen support for Israel'*" (The Electronic Intifada, 20 Oct 2017), via <https://electronicintifada.net/content/chomsky-gaza-academic-boycott-will-strengthen-support-israel/11795> .

101 Zie bv. de Israëlische antropoloog Dan Rabinowitz: "*A Progressive Response to BDS*" (Heinrich Böll Stiftung North America, Dec 8, 2015), via <https://us.boell.org/2015/12/08/progressive-response-bds>

niet politiek irrelevant geworden.¹⁰² Meretz, dat tegen de bezetting gekant is, heeft in de Knesset amper 5 zetels. Wat de Arbeidspartij betreft – nu onder de naam “*Zionist Union*” in een coalitie met Tzipi Livni, actief betrokken bij de Gazainvasie van 2008-9 –, de huidige partijvoorzitter, Isaac Herzog, ging naar de (vorige) verkiezingen met het voorstel om de scheiding met de Palestijnen, zeg maar: de segregatie, nog radicaler te maken. Hij was enkele maanden geleden ook even ontzet als de rechtse politici bij de goedkeuring van Resolutie 2334. Het plan van de EU om consumptiegoederen geproduceerd in de kolonies van de West Bank als zodanig te etiketteren, bestempelde hij als een “*gewelddadige actie van extremisten*” en een “*beloning voor terreur*”,¹⁰³ en enkele weken geleden kwam hij met een “*realistisch vredesplan*” in “*10 punten*”. Daarin zouden de onderhandelingen voor een twee-statenoplossing met 10 jaar worden uitgesteld (periode tijdens dewelke de Palestijnen hun vredelievendheid zouden moeten bewijzen...) terwijl de bezetting al die tijd zou voortduren.¹⁰⁴ Vanuit Palestijns oogpunt, weliswaar, maakt het niet veel uit: het onderscheid tussen “*zionistisch links*” en “*zionistisch rechts*” is er altijd een van gradatie en niet van essentie geweest.¹⁰⁵

Hetzelfde bezwaar hoe dan ook zou dan ook gelden voor het moreel en juridisch legitieme verzet van het Palestijnse volk tegen zijn onderdrukking en kolonisering.¹⁰⁶ Israëlisch ultranationalistisch en -religieus extreemrechts, in elk geval, heeft niet op de boycotcampagne gewacht om zich in het centrum van de politieke macht te vestigen. De verklaring ervoor moet in de eerste plaats gezocht worden in de interne dynamiek van een op uitsluiting en expansie gerichte kolonialistische ideologie.

Wat anderzijds de hedendaagse, kritische krachten binnen Israël's civiele samenleving betreft, moeten we nuchter blijven: de jarenlange “*actieve coöperatie tussen de vredeskampen langs beide zijden*” (zoals bepleit door de Israëlische vredesactivist Uri Avnery),¹⁰⁷ heeft met de verdere verrechtsing van Israël haar historisch onvermogen

102 Zie Mazal Mualem: “*Why it's crunch time for the Israeli left*” (Al Monitor, Sept 8, 2016), via <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2016/09/yair-lapid-leftwing-camp-rightwing-de-legitimization-zionist.html>

103 Edo Konrad, “*Why the 'hijacking' of Israeli democracy is a myth*” (+972, 8 nov 2015), via <https://972mag.com/why-the-hijacking-of-israeli-democracy-is-a-myth/113746/> .

104 Zie de sarcastische reactie van Gideon Levy: “*Israeli Opposition Leader's 10-point-plan for Peace Missing 11th Point. Isaac Herzog's plan is an abomination*” (Haaretz, Feb 26, 2017), via <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.773799> .

105 Nadia Naser-Najjab: “*A Palestinian perspective on the legacy of Shimon Peres*” (+972, Sept 29, 2016), via <http://972mag.com/a-palestinian-perspective-on-the-legacy-of-shimon-peres/122291/> .

106 Resolutie van de AV van de VN (A/RES/37/43, 3 dec 1982, art.2. Solidariteit met het Palestijnse volk houdt natuurlijk niet in dat elke vorm van verzet, zoals zelfmoordaanslagen bv., dient goedgekeurd te worden. Zie Falk, o.c., p. 29, voor wie het gooien van stenen naar soldaten wél als een legitieme, symbolische verzetsdaad kan worden beschouwd (behalve met dodelijk geweld kan zij nu bestraft worden met tot 20 jaar gevangenis).

107 “*The Great BDS Debate*” (Gush Shalom, 12/3/2016): <http://zope.gush-shalom.org/home/en/channels/avnery/1457710016> .

bewezen. Een vredesmars van “Jews” en “Arabs”, weliswaar, op 2 april j.l. in Jeruzalem bracht honderden betogers op de been.¹⁰⁸ Ook nog naar aanleiding van de 50ste verjaardag van de Zesdaagse oorlog en de bezetting – verjaardag die door de regering zal gevierd worden in een kolonie (!) als “*één van de grootste overwinningen in de geschiedenis van Israël*”, met “*de bevrijding van Judea, Samaria en de Golanhoogten*”¹⁰⁹ – zijn er burgerinitiatieven georganiseerd om naar aanleiding daarvan net te pleiten voor het einde van de bezetting. Twee voormalige chefs van de Shin Bet waren alvast niet beducht om op 6 april j.l. deel te nemen aan een avond ingericht door ‘*Breaking the Silence*’ – organisatie die (net zoals B’Tselem) door premier Netanyahu wordt verketterd als een “*vijand van Israël*.”¹¹⁰ Op zondag, 30 april, tenslotte, werden twee “Israeli-Palestinian Memorial Day Ceremonies” gehouden, ter nagedachtenis van gesneuvelden aan beide zijden. In Tel Aviv namen 4.000 mensen deel. Beide werden zwaar verstoord door enkele tientallen rechtse opposanten.¹¹¹

Wat echter het brede Joods-Israëliëse publiek betreft, heeft de quasi volledige afsluiting van de West Bank (in de eerste plaats door de Scheidingsmuur) gemaakt dat met uitzondering van miliciens en kolonisten de doorsnee Israëli weinig of geen persoonlijke ervaring meer heeft met de realiteit van de bezetting. Met uitzondering van crisissen, die dan paniek en geweld uitlokken, is die burger nu verregaand gedesensibiliseerd ten aanzien van de Palestijnse leefsituatie. Zoals Richard Falk concludeert:¹¹²

“Daarom is het vooruitzicht op een significante burgerlijke beweging binnen Israël die aandringt op een verandering in het beleid ten aanzien van de Palestijnse rechten, in de huidige omstandigheden onwaarschijnlijk.”

5.5. De academische en culturele boycot neemt binnen de algemene BDS-campagne een bijzondere plaats in.¹¹³ Hij viseert niet louter de militaire bezetting met de soldaat-in-gevechtscapaciteit als confronterende figuur, maar richt zich op het hart zelf van “*Brand*

108 Nir Hasson, « *Hundreds of Jews and Arabs march in Jerusalem against Israeli occupation* » (Haaretz, April 2, 2017), via <http://www.haaretz.com/israel-news/1.780816>. De mars was georganiseerd door “*Standing Together, an umbrella movement consisting of pro-peace organizations and left-wing parties, marking 50 years since the Six-Day War. The rally (was) meant to “protest against the continued Israeli control over the territories and especially East Jerusalem, and in favor of a peaceful solution and justice for both peoples.”*” Zie, kritisch, Ofer Neiman, “*A show of weakness: The ‘Israeli Peace Movement’ marches in Jerusalem*” (Mondoweiss, April 3, 2017), via <http://mondoweiss.net/2017/04/weakness-movement-jerusalem/>.

109 “*The Six Day War was one of the greatest victories in the history of Israel. It brought us back to parts of our homeland and completely changed our strategic situation*”, aldus Netanyahu, geciteerd in: Philip Weiss, “*Israel will celebrate 50th anniversary of ‘67 war in — an illegal settlement!*” (Mondoweiss, April 17, 2017), via <http://mondoweiss.net/2017/04/celebrate-anniversary-settlement/>.

110 Zie Akiva Eldar, « *Why is this year different for Israeli civil society organizations?*” (Al-Monitor, April 13, 2017), via <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/04/israel-palestinians-occupation-ami-ayalon-carmi-gilon.html>.

111 Gili Cohen, Noa Shpigel and Haaretz, “*Right-wing Protesters Disrupt Joint Israeli-Palestinian Memorial Day Ceremonies*” (Haaretz, May 1, 2017), via <http://www.haaretz.com/israel-news/1.786614>.

112 R.Falk, “*Palestine’s Horizon Toward a Just Peace*” (2017), p. 70.

Israel". Van start gegaan in 2006, beoogt die campagne het negatieve imago van Israël in het buitenland te verbeteren. Zij heeft als algemene richtlijn dat het aspect religie moet geminimaliseerd worden en elke discussie over het conflict met de Palestijnen moet worden vermeden.¹¹⁴ Kunsten en wetenschappen, daarentegen, zijn essentieel in deze PR-presentatie (*hasbara*) van Israël als een directe extensie van de westerse, vooruitstrevende en seculiere moderniteit. Vooral na een moorddadige invasie zoals die van de Gazastrook in 2008-2009, en de negatieve reacties erop in de wereld, wordt "*Brand Israel*" geïntensifieerd:

*"We zullen bekende romanschrijvers en schrijvers, theaterbedrijven, exposities overzee sturen", zegt Arye Mekel, adjunct-directeur-generaal van de ministerie voor culturele zaken. "Op deze manier laat je Israël's mooier gezicht zien, dus wordt niet alleen in de context van oorlog over ons gedacht."*¹¹⁵

De Israëlische academici en kunstenaars: zij zijn *zoals wij*. Dat is des te meer het geval omdat cultuur en hoger onderwijs in Israël nog altijd grotendeels in handen zijn van de Ashkenazi-elite. Hoewel zij slechts één vijfde uitmaakt van de bevolking, bezet zij sedert de vestiging van de staat nog altijd de leidinggevende posities in de meeste culturele en universitaire instellingen en organisaties:

*"Op die manier worden omzeggens al die instellingen (universiteiten en hogescholen, kunstschole, academische colleges, nationale theaters, orkesten, filmstichtingen, musea, festivals, dansgezelschappen, enz.) geleid door Ashkenazim..."*¹¹⁶

Het is deze eurocentrische elite, die politiek grotendeels samenvalt met "*zionistisch links*" (in het Engels: "*liberal Zionism*") met bekende auteurs als Amos Oz, David Grossman en A.B. Yehoshua, die nog altijd de hoofdrol toegewezen krijgt in de *hasbara* marketing van "*Brand Israel*". Zij helpt aldus de mythes mee in stand houden van een zionistisch "*vredeskamp*".¹¹⁷

De "*dialogo*", het "*actief engagement*" en de "*culturele bruggen*" waartoe in anti-boycot stellingnames steeds weer wordt opgeroepen,¹¹⁸ gelden inderdaad die elitaire, Israëlisch-

113 Zij is in 2004 gelanceerd vanuit het Palestijnse academische en artistieke middenveld, onder de benaming van "*Palestinian Campaign for the Academic and Cultural Boycott of Israel*" (PACBI).

114 Asa Winstanley, "*The failure of Brand Israel*" (MEMO, March 30, 2017), via <https://www.middleeastmonitor.com/20170330-the-failure-of-brand-israel/>.

115 Geciteerd in : Ethan Bronner, "*After Gaza, Israel Grapples With Crisis of Isolation*" (The New York Times, March 18, 2009), via <http://www.nytimes.com/2009/03/19/world/middleeast/19israel.html>.

116 Eyal Sivan & Armelle Laborie, "*Un boycott légitime. Pour le BDS universitaire et culturel de l'État d'Israël*", 2016, p. 117.

117 Zie het boek van de dissidente schrijver, Yitzhak Laor, "*The Myths of Liberal Zionism*" (Verso, 2010).

118 Bv. in de brief aan The Guardian, vorig jaar (22 okt 2016), van o.m. J.K. Rowling, <https://www.theguardian.com/world/2015/oct/22/israel-needs-cultural-bridges-not-boycotts-letter-from-jk-rowling-simon-schama-and-others>. Over de valkuil van "*betrokkenheid*", zie Haim Bresheeth & Sherna Berger Gluck, "*On the Fallacy of 'Engaging' with the Israeli Academy*" (CounterPunch, Sept 20, 2013): <http://www.counterpunch.org/2013/09/20/on-the-fallacy-of-engaging-with-the-israeli-academy/>.

Europese cultuur bestemd voor de uitvoer, maar niét de in Israël majoritaire Arabisch-Joodse cultuur van de nog altijd gediscrimineerde *Mizrahim* (ook *Sephardim* genoemd). Zij blijft in het Westen grotendeels onbekend (maar was historisch voorbestemd om effectief bruggen te slaan naar de Palestijnse en Arabische wereld).¹¹⁹ Ze herinnert er ons ook aan

*“dat het zionisme een witte Europese nationale beweging is. Dat Ashkenazi zionisme, dat het land in een nog altijd voortdurende confrontatie met de Arabische wereld bracht, creëerde een ernstige emotionele crisis voor Joden uit Arabische landen”.*¹²⁰

Israëlische ambassades zowel als zionistische organisaties in de wereld zijn actief betrokken bij het politiek promoten van de Israëlische literatuur, kunst, wetenschappelijke en technologische prestaties en andere “hippe” realisaties. Meer dan wie ook, inderdaad, helpen de Israëlische academische en culturele instellingen het apartheidsregime te legitimeren en witwassen als een “hub” van innovatie en creativiteit. Vergelijkbaar met wat sport betekende voor de blanke Zuid-Afrikanen (en waarom de sportboycot zulke grote impact had), vormt die internationale samenwerking en uitwisseling tegelijkertijd de Achilleshiel van de Israëlische elite. Het verklaart waarom de academische en culturele boycot zoveel meer weerstand oproept vanuit pro-Israëlische zijde dan de economische. Gericht op een institutionele pijler ervan, legt deze boycot de ideologische infrastructuur bloot van de apartheidsstaat.¹²¹

Anderzijds, dat de meerderheid van de Israëlische academici, want overwegend “centrumlinks”, Israël's Palestinapolitiek zou afwijzen, wordt tegengesproken door de feiten.¹²² Zoals Omar Barghouti schrijft:¹²³

“Dit is gewoon een mythe die gepropageerd en in stand gehouden wordt door Israëlische academici die zichzelf tot 'links' rekenen. De grote meerderheid van de Israëlische academici is reservist in het leger, heeft dus rechtstreeks kennis van de dagelijkse misdaden en neemt eraan deel. Bovendien, met uitzondering van een zeer kleine maar belangrijke minderheid, steunen de Israëlische academici goeddeels de door hun staat uitgevoerde onderdrukking of berusten zij er zwijgend in”.

119 Uri Avnery, “When and How the Ashkenazi-Mizrahi Rift Was Born” (Haaretz, Feb 28, 2017): <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.774087>.

120 Salman Masalha (Haaretz, 1 April 2015): “If Sephardic Jews Want to End Their Discrimination, They Must Become Proud Arabs”, via <http://www.haaretz.com/opinion/.premium-1.649892>.

121 Sunaina Maira, “The Ghosts That Haunt Us: USACBI and the Settler University”, in: A.Dawson & B.Mullen (ed.), “Against Apartheid. The Case for Boycotting Israeli Universities” (Haymarket Books, 2015), p. 84.

122 In 2008 circuleerde binnen de Israëlische academia een petitie waarin werd opgekomen, niet tegen de bezetting maar, heel bescheiden, voor het opheffen van de restricties op de vrijheid van beweging van Palestijnse academici: zij kreeg 407 ondertekeningen, daar waar volgens de initiatiefnemers ongeveer 9000 academici waren aangeschreven, zie http://www.kibush.co.il/show_file.asp?num=28503.

123 “Boycot als een daad van moreel verzet” (2004), in: R.Soeterik (red.), “De verwoesting van Palestina” (2008), p. 341.

Op moedige, gewetensvolle uitzonderingen na, is de grote meerderheid inderdaad actief of passief medeplichtig aan de onderdrukking. Geen enkele Israëlische universiteit of faculteit, trouwens, heeft ooit afstand genomen van, verre van geprotesteerd tegen de bezetting of de Gazaoorlogen. Integendeel: terwijl zij wetenschappelijk en hoogtechnologisch de bezettingspolitiek helpen faciliteren en in stand houden, hebben ze die invasies toegejuicht en hun student-soldaten die eraan deelnamen, extra beloond. Evenmin heeft er ook maar één instelling haar solidariteit betuigd met de gediscrimineerde Palestijnse collega's en studenten.

Tenslotte, vormt de boycot de belangrijkste steun die de internationale gemeenschap kan bieden aan de Palestijnse academische wereld. Dat zal trouwens niet alleen in het belang zijn van de Palestijnen,

“maar op lange termijn ook van moreel links in Israël, academici inbegrepen. Als het fanantieke militaristische establishment getart wordt, kan dat betekenen dat het op korte termijn zijn greep op de macht versterkt – extreem populisme en de opkomst van fascistische tendensen in het huidige Israël getuigen daarvan – maar op langere termijn zal het dat establishment verzwakken, net als in Zuid-Afrika.”¹²⁴

6. “Waarom Israël en niet...?”¹²⁵

De standaardreactie van de Israëlische staat en zijn lobby's zowel op de internationale veroordelingen van Israël's optreden als op de BDS-campagne bestaat erin de “*onethische selectiviteit*” en “*hypocrisie*” ervan aan te klagen. Er zijn immers zoveel andere, zelfs ergere gevallen, in de wereld, van onrecht en geweldpleging, die niet geboycot worden. Ook BACBI kreeg reeds met zulke reacties te maken.¹²⁶ Het innuendo dat er daarom sprake moet zijn van Jodenhaat of antisemitisme, wordt vaak ook expliciet verwoord.

6.1. De reden waarom de BDS-campagne de politiek van de staat Israël “viseert” en bv. niet China of de VS, zoals vaak geopperd wordt, is vooreerst van praktische aard: het objectief van een dergelijke civiele campagne, namelijk een staat ertoe brengen de mensenrechten te eerbiedigen van een onderdrukte bevolkingsgroep, moet doelmatig én haalbaar lijken zodat de actie kan worden volgehouden. Dat is met een boycot van wereldmachten zoals China of de VS niet het geval: er is geen praktische manier om de VS (of China) te boycotten. De VS is zonder twijfel verantwoordelijk voor tal van hatelijke misdaden, maar noch sancties noch

124 Omar Barghouti, o.c., p. 342.

125 Ran Greenstein, “What is Special about Israel?” (Jadaliyya, June 3, 2015), via <http://www.jadaliyya.com/pages/index/21781/what-is-special-about-israel>.

126 Bv. Willy Wolsztajn, op de website van het Belgische Centre Communautaire Laïc Juif (27/5/2015), met als titel: “BACBI : une campagne indigne, absurde et hypocrite”. “Sur la politique palestinienne d’Israël – certes très contestable – on les voit tirer à vue en rafales. Sur les politiques sahraouie de Rabat ou kurde d’Ankara, sans parler des multiples calamités qui accablent la région, règne le silence de leurs pantoufles. Que vaut encore une éthique dès lors qu’elle devient élastique?”

boycot gaan dat veranderen. Het geldt wel voor een staat als Israël die beperkt van omvang is en, vooral, sterk afhankelijk is van het internationale verkeer en met name van de samenwerking met de EU niet enkel economisch maar ook cultureel, wetenschappelijk, economisch, enz.

Net die bijzonder hechte, zo al niet unieke associatie, echter, van Israël met de EU (en dus ook met ons) maakt dat vanuit Europees oogpunt Israël *helemaal géén staat is “zoals al die andere”* – Somalië, Syrië, Soedan, Noord-Korea, Rusland, enz., enz. – en dat het dus volkomen terecht “gevisieerd” wordt. Zij maakt de legitieme eis dat Israël het internationaal en humanitair recht zou naleven, zoals dat ook verwoord is in het *Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie* (2000), juist des te dwingender:¹²⁷

“Israël is geen lidstaat van de EU. Desalniettemin beschouwt het zichzelf als een ‘Europees’ land en wordt het door het Europese politieke establishment beschouwd als een de facto EU-lid.¹²⁸ Niet verwonderlijk, heeft het zich in tal van verdragen [waaronder dat met betrekking tot het Onderzoeks- en Innovatieprogramma Horizon 2020] met Europa kunnen associëren en geniet het daardoor, tot zijn enorme profijt, van een voorkeursbehandeling op tal van domeinen. Minstens vanuit morele overwegingen, daarom, zou het land zich moeten schikken naar de ‘fundamentele ethische principes’ waarvan sprake is in (de documenten) van de Europese Commissie. Dat geldt nog des te meer omwille van het brede Euro-Israëlische Associatieverdrag (eveneens in voege vanaf 2000), dat in zijn ondubbelzinnig Artikel 2 daaromtrent een duidelijke voorwaarde stelt: het respect voor de mensenrechten en de democratie wordt niet minder dan een ‘essentieel element’ van het verdrag genoemd.”¹²⁹

Anderzijds, wat de vele andere staten in de wereld betreft die zich ook schuldig maken aan grove schendingen van de mensenrechten, in een aantal gevallen zijn er al sancties tegen hen (bv. tegen Iran), maar bovenal is het geen kwestie, wat solidariteit met de zwakken betreft, van “óf” de ene “óf” de andere, maar van “óók”. Anders gezegd, moet de vraag niet zijn welke staat *in de plaats van* Israël geboycot dient te worden, maar welke *evenééns* voor een boycot in aanmerking kan komen.¹³⁰ De aandacht voor Israëls onduldbare

127 Het volgende citaat stamt uit het BACBI-Dossier Nr 2: “Het Law-Train Project”, pp. 10-11, via http://www.bacbi.be/pdf/lawtraindossier_NL.pdf.

128 Bekend zijn de woorden van het toenmalige hoofd van de buitenlandpolitiek van de EU, Javier Solana, in 2009 in Jeruzalem: “Israel, allow me to say it, is a member of the European Union without being a member of its institutions. It is a member of all its programs, it participates in all its programs” (geciteerd in: David Cronin, “Europe – Israël. Une alliance contre nature”, 2012, p. 16).

129 “Relations between the Parties, as well as all the provisions of the Agreement itself, shall be based on respect for human rights and democratic principles, which guides their internal and international policy and constitutes an essential element of this Agreement.” Zie de tekst van het verdrag via http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/april/tradoc_146089.pdf.

130 Zo Jason Kunin, “Waarom Israel?”, in R. Soeterik, o.c., pp. 326-333.

Palestinapolitiek houdt helemaal niet in dat wantoestanden in andere landen (bv. de onderdrukking van de Koerdische minderheid in Turkije, de oorlog tegen Jemen, e.a.) ontkend zouden worden. Wel is het evident dat een verplichting om eerst alle gevallen van onrecht in de wereld aan te pakken vooraleer er één te mogen aanpakken, alleen maar zou leiden tot complete passiviteit. Tegelijkertijd, met de beperkingen eigen aan de menselijke staat, dringt een praktische taakverdeling zich op.

6.2. Vanuit het oogpunt van het door het Westen alom (en met name naar de Arabische wereld toe) geproclameerde respect voor de mensenrechten, heeft “Palestina” – dwz Israël onderdrukking van de Palestijnen – wel degelijk nog altijd een voorbeeldfunctie. Zoals Pappé het formuleerde in een speech van vorig jaar, *“Palestine is Still the Issue”*.¹³¹

“Het is belangrijk onszelf eraan te herinneren dat Palestina (nog altijd) het probleem is omdat veel van wat we zien in het Midden-Oosten en buiten het Midden-Oosten, verbonden is met wat er in het verleden gebeurd is in Palestina én met wat er vandaag gebeurt in Palestina ... Je kunt nooit een echt gesprek hebben over mensenrechten en burgerrechten zolang het exceptionalisme van Israël verdergaat”.

In zoverre Israël's leidende elites zich zeer uitdrukkelijk beroepen op onze “liberale” waarden en zij onze (d.i. westerse) massale steun genieten, plegen zij hun wandaden ook in onze naam. Onze geloofwaardigheid staat daarom op het spel, te meer wegens de westerse verantwoordelijkheid, in het verleden en het heden, voor de rampzalige toestand waarin het Midden-Oosten meer dan ooit verkeert. Samen met het kolonialisme ligt de Palestijnse tragedie, sedert 1948, in zeer belangrijke mate aan de basis van de antiwesterse vijandigheid in de Arabische en moslimwereld. Een geloofwaardige diplomatieke aanpak van de hedendaagse rampspoed vereist dat er een einde komt aan de twee maten en twee gewichten politiek t.a.v. Israël, enerzijds, en de Arabische wereld, anderzijds.

6.3. Net zoals het geval was bij de Zuid-Afrikaanse Apartheidsstaat waar sancties en boycot jarenlang door de internationale politieke gemeenschap werden uitgesteld (en zelfs bestreden), prevaleert voor de westerse elites de “veiligheid” van de “Joodse Staat” nog altijd op de misdaden die hij begaat tegen het internationaal en humanitair recht.¹³² Op retoriek na, waarin “bezorgdheid” wordt geuit of Israël's misdrijven nog maar eens worden betreurd of “veroordeeld”, blijft die internationale gemeenschap ook hier nog altijd schromelijk (en schandelijk) in gebreke.¹³³ 70 jaar na zijn afkondiging door de VN geniet de

131 Transcriptie van een toespraak voor The First Congregational Church of Berkeley, California, 2 mei 2016: *“Palestine is Still the Issue”*, zie <https://ratical.org/ratville/PalestineIsStillTheIssue.html>

132 De Britse minister van Buitenlandse Zaken, Boris Johnson, sprak onlangs van Israël's “*absoluut recht om in veiligheid te leven*” (MEMO, April 5, 2017) via: <https://www.middleeastmonitor.com/20170405-the-uk-is-quietly-changing-its-policy-on-israel-and-palestine/>. In het advies, echter, van het ICJ over de Muur wordt duidelijk gesteld dat Israël's recht op veiligheid niet mag worden ingeroepen om het recht op zelfbeschikking van de Palestijnen met voeten te treden, cf. <http://www.icj-cij.org/docket/files/131/1671.pdf>.

Staat Israël nog altijd een kwalijk uitzonderingsstatuut dat het hem mogelijk maakt straffeloos het internationaal recht te blijven schenden.¹³⁴

Ook het zogenaamde “Vredesproces” - “Madrid”, “Oslo”, “Camp David”, “Taba” en de “Road Map” onder de leiding van het “Quartet”¹³⁵ - is een trieste schijnvertoning gebleken. Terwijl uitsluitend (al maar meer) tegemoetkomingen werden geëist van Palestijnse zijde (de laatste is dat zij Israël, met zijn 20% “niet-Joden”, d.i. meer dan 1,7 miljoen mensen, moeten erkennen als de “natiestaat van het Joodse volk”) en terwijl de veiligheidseisen van Israëlische zijde al maar verder escaleerden, heeft het Israël de gelegenheid gegeven om volgens een beproefde tactiek al maar verdere “facts on the ground” te creëren, met name ook in Oost-Jeruzalem. Wegens de Israëlische weigering om de bouw van kolonies stop te zetten, ligt het vredesproces sedert 2000 stil.¹³⁶

Een gelijkaardige skepsis geldt ook voor de door de Europese Commissie al jarenlang gevoerde “dialogo” en “constructief engagement” met de Israëlische staat, in het kader van het Europees-Israëliisch Associatieverdrag (1995, in voege vanaf 2000). Daartoe, aldus Federica Mogherini, verantwoordelijk voor het buitenlandbeleid van de EU, behoort “een regelmatige dialoog met Israël over kwesties met betrekking tot de mensenrechten”, dwz “gericht op een aantal soms moeilijke (!) mensenrechtenbemannissen”. Langs de zijde van Israëls politieke leiders, echter, reeds vanaf Ben-Goerion, zijn diplomatieke dialoog en onderhandelingen nooit meer geweest dan een charade die hen toeliet, en nog altijd toelaat, de fundamentele regels en normen van het internationaal en humanitair recht te negeren en de kolonisering van de bezette West Bank al maar verder te voeren. De tijd speelde daarbij altijd al in het nadeel van het Palestijnse volk en blijft dat doen.

6.4. Nogmaals, het is ongetwijfeld juist dat Israël niet het enige land is in de wereld dat de mensenrechten schendt; zelfs niet het land dat de érgste misdaden tegen de menselijkheid begaat. Het is wél het enige land in dat onwelriekende gezelschap dat zich desondanks positioneert (en ook door de westerse elites beschouwd wordt) als een “liberal democracy”,

133 De frustratie hieromtrent vanwege Palestijnse vertegenwoordigers is heel begrijpelijk: “*Palestinian Foreign Affairs Ministry to World: Stop issuing useless condemnations*” (Mondoweiss, July 29, 2016): <http://mondoweiss.net/2016/07/palestinian-ministry-condemnations/>.

134 Nog zeer onlangs (24 maart 2017) werden in de UN Human Rights Council vijf Palestinaresoluties gestemd (ondanks verzet van VS). De UK stemde voor 2 van de 5 maar dreigde ermee voortaan steeds tegen te zullen stemmen wegens de “selectieve focus” op Israël, zie The Times of Israel, March 24, <http://www.timesofisrael.com/uk-blasts-unhrc-after-it-adopts-5-anti-israel-resolutions/>.

135 Commentaar van Uri Avnery (<http://zope.gush-shalom.org/home/en/channels/avnery/1467393036/>): “*This ridiculous document of the Quartet, composed of the US, Europe, Russia and the UN, is intent on creating an equilibrium – equally blaming the conqueror and the conquered, the oppressor and the oppressed, ignoring the occupation altogether. Verily, a masterpiece of hypocrisy, a.k.a. diplomacy.*”

136 Voor een grondige kritiek op de zgn. Oslo Akkoorden zie nog altijd: Edward Said, “*The Morning After*” (London Review of Books, Vol. 15 No. 20 · 21 October 1993): <http://www.lrb.co.uk/v15/n20/edward-said/the-morning-after>.

op gelijke voet met de westerse democratieën. Het moreel en juridisch onaanvaardbare argument, echter, van *“niet de enige of zelfs niet de ergste”* overtreder te zijn, wordt zowel door de Israëlische bewindvoerders als door hun onvoorwaardelijke westerse verdedigers misbruikt om de legitieme kritiek op het bewezen, decennialange beleid van schending van het internationaal humanitair recht, en daarmee tegelijkertijd ook het lijden van de Palestijnse bevolking, onder de mat te vegen. Of meer nog: gecombineerd met een intentieproces (zie verder), moet het elke publieke manifestatie van solidariteit met de rechten van het Palestijnse volk de kop indrukken.

Een zeer recent, pijnlijk voorbeeld hiervan is de brief van alle honderd VS senatoren aan VN Secretaris-Generaal Guterres (kopie ervan in Haaretz).¹³⁷ Met de verwijzing naar *“landen als Rusland, China, Noord-Korea, Syrië, Cuba, Venezuela en Zuid-Soedan”*, als landen die wél moeten aangepakt worden, en in onverholen dreigende taal – er is sprake van *“significante gevolgen”* die geriskeerd worden bij het in gebreke blijven – wordt Guterres opgeroepen een einde te stellen aan de *“anti-Israël agenda”*, zo al niet *“obsessie met Israël”* van de Verenigde Naties. Met name een aantal VN-instanties en commissies dienen huns inziens dringend tot de orde te worden geroepen aangezien zij *“al te vaak geen ander doel dienen dan Israël aan te vallen en inspiratie te geven aan de anti-Israël boycot, sancties en desinvestering (BDS) beweging.”* Worden met naam en toenaam aangeklaagd: de VN Mensenrechtencommissie, de UNESCO en de Organisatie voor hulp aan de Palestijnse Vluchtelingen (UNRWA), deze laatste wegens *“haar rol in het bestendigen van bedenkelijke anti-Israël partijdigheid en activiteiten”*. Terwijl zij Guterres prijzen voor het intrekken van het Apartheidsrapport van de UN-ESCWA commissie, roepen de senatoren hem op *“de lidstaten te betrekken bij een alomvattende inspanning om de anti-Israël bias van de organisatie... uit te roeien”* en samen met henzelf *“het antisemitisme in al zijn vormen te bestrijden.”* Bij dat alles, *“dient de VN in woord en daad te verzekeren dat Israel noch beter noch slechter wordt behandeld dan gelijk welk ander VN-lid met een goede reputatie (in good standing)”*...

In een scherpe *“open brief”* gericht aan de Amerikaanse VN-ambassadrice, die al eerder gelijkaardige verdachtmakingen (en bedreigingen) had gericht aan het adres van de VN, spreken Richard Falk en Virginia Tilley, rapporteurs van het ESCWA-rapport, hun diepe teleurstelling uit over haar bruuske afwijzing van hun rapport als zijnde *“anti-Israëlische propaganda”*. Wat de eraan gekoppelde aanval op de VN betreft wegens de *“excessieve aandacht ervan voor de kwestie Palestina”*, wijzen ze haar heel gevat terecht:¹³⁸

137 Amir Tibon, *“All 100 U.S. Senators Demand UN Take Action Against 'anti-Israel Agenda'”* (April 28, 2017) via <http://www.haaretz.com/us-news/1.786229>.

138 Zie: Richard Falki & Virginia Tilley, *“Open Letter to UN Ambassador Nikki Haley on Our Report on Apartheid in Israel. Instead of responding to it with constructive criticism, you launched defamatory attacks on all involved”* (The Nation, April 25, 2017) via <https://www.thenation.com/article/open-letter-to-un-ambassador-nikki-haley-on-our-report-on-apartheid-in-israel/>.

“Wie ontkent dat de VN hier een speciale rol heeft, is onwetend van de unieke verantwoordelijkheid van de VN met betrekking tot dit conflict. Onmiddellijk na Wereldoorlog II droeg een oorlogsmoe Groot-Britannië, toen de Mandaatoverheid in Palestina,... de toekomst van Palestina voor een oplossing over aan de VN. Van bij de aanvang van zijn bestaan, daarom, werd de VN een verantwoordelijkheid gegeven om een oplossing te vinden voor het conflict in Palestina. Die (verantwoordelijkheid) verschilde van gelijkwelke andere verantwoordelijkheid die de VN elders in de wereld bezit. De mislukking van de VN om aan deze verplichting te voldoen, heeft geresulteerd in zeven decennia van menselijk lijden en onzekerheid”.

Wat anderzijds de Israëlische overheid zelf betreft, hoeft het geen verwondering te wekken dat ook zij datzelfde excuus van “niet de enige of zelfs niet de ergste” te zijn, als een vrijbrief hanteert om rustig door te gaan met de eigen flagrante schendingen van de rechten van de Palestijnse bevolking. Een recente illustratie ervan is haar misprijzende reactie op het scherpe protest van de EU tegen de geplande afbraak van nog maar eens tientallen woonsten en structuren, waaronder een schooltje (de meeste opgericht met EU-geld) in het Bedoeïenendorp Khan al-Ahmar in Zone C, protest met eraan gekoppeld de eis dat Israël algemeen een einde zou stellen aan de afbraakpolitiek in die zone. Voor de Israëlische woordvoerder is er gewoon sprake van een Europese “obsessie”.¹³⁹

“Bar-Ilan zei ook dat Israël verbaasd was over de obsessie van de EU met de slopingen in Area C, het deel van de Westelijke Jordaanoever onder volledige Israëlische controle. ‘Er zijn 32 [!] humanitaire crises in de wereld, maar de Europese Unie kiest ervoor zich op onevenredige wijze alleen bezig te houden met wat er gebeurt in Area C, wat ongetwijfeld geen humanitaire crisis is”.

Israëls arrogant misprijzen voor de afkeuring vanwege (een deel van) de internationale gemeenschap blijkt ook uit de pas gestemde wet (de zgn. “Kaminitz Wet”) die de repressie tegen zogenaamde “illegale” woonsten (en dat geldt voor de meeste Palestijnse woningen, ook in Oost-Jeruzalem) nog maar eens verder opvoert:¹⁴⁰

“De nieuwe wet voorziet met name in een straf die tot drie jaar gevangenis kan gaan, het bedrag van de boetes verhoogt en de macht van rechtbanken om afbraakorders uit te stellen beperkt.”

139 Zie: Barak Ravid: “Israel Slams EU: 32 Humanitarian Crises in the World and Europe’s Obsessed With Palestinians” (Haaretz, April 5, 2017) via <http://www.haaretz.com/israel-news/1.781562>.

140 “Israël: vote d’une loi sur les démolitions visant surtout la minorité arabe” (RTBF, 5 avril), https://www.rtbf.be/info/monde/detail_israel-vote-d-une-loi-sur-les-demolitions-visant-surtout-la-minorite-arabe?id=9573415. Zie ook: “Le parlement israélien adopte une loi pour accélérer les démolitions : 50.000 maisons palestiniennes potentiellement menacées” (Pour la Palestine, 6 avril 2017), <http://www.pourlapalestine.be/le-parlement-israelien-adopte-une-loi-pour-acceler-les-demolitions-50-000-maisons-palestiniennes-potentiellement-menacees/>.

7. PS: Israëls “*uitzonderlijkheid*”¹⁴¹

Het (op één na) meest voorkomende verwijt aan de boycotcampagne vanuit pro-Israëlhoek is, zoals gezegd, de zogenaamde “*onethische*” selectiviteit of bevooroordeeldheid (“*bias*”) ervan. Israël, zo luidt het, wordt er onterecht “*uitgepikt*” (“*is singled out*”) voor onfaire kritiek, wordt gedemoniseerd en gedelegeitimeerd.¹⁴²

Daarop moet allereerst geantwoord worden dat het Israël *zél*f is die zich niet opstelt, niet behandeld wílt worden en ook niet behandeld wórdt als een staat “*gelijk elke andere*”.¹⁴³

7.1. Israël vooreerst *kies*t zichzelf uit. In de ideologisch leidinggevende kringen ervan en bij een groot deel van het publiek, religieus of seculier, overheerst nog altijd het etnocentrische geloof in de uitzonderlijke status van de Staat Israël als “*een lichtbaken onder de naties*”. In de Onafhankelijkheidsverklaring van 1948, kondigt het zichzelf aan als een staat gegrondvest op

*“vrijheid, rechtvaardigheid en vrede zoals beoogd door de profeten van Israël; hij zal volledige gelijkheid garanderen van sociale en politieke rechten voor al zijn inwoners onafhankelijk van religie, ras of sekse; hij zal vrijheid van godsdienst, geweten, taal, opvoeding en cultuur garanderen. Hij zal de veiligheid waarborgen van de Heilige Plaatsen van alle religies en zal trouw zijn aan de principes van het Charter van de Verenigde Naties”.*¹⁴⁴

In eigentijdse retoriek, verkondigde Netanyahu twee jaar geleden triomfantelijk aan EU-Voorzitter Donald Tusk:¹⁴⁵

“Israël is de enige ware democratie van het Midden-Oosten... de enige voorhoede (vanguard) van de vrijheid, het enige land waar de mensenrechten worden geëerbiedigd, waar er een vrije pers is en waar de waarden die wij delen met Europa, dienen als onze routekaart, ons kompas en onze ‘way of life’.”

141 “*Israel’s Exceptionalism: Normalizing the Abnormal*”, Palestinian Campaign for the Academic and Cultural Boycott of Israel, Oct 31, 2011, via <http://pacbi.org/etemplate.php?id=1749>

142 Interessant: het “*singling out*” verwijt werd ook gehanteerd bij de verdediging van de Zuid-Afrikaanse Apartheid. Zie: “*On “Singling out” Apartheid*”, op de website van de Anthropologists for the Boycott of Israeli Academic Institutions, met weergave van een artikel in die zin ivm Z-Afrika van 1989, via <https://anthroboycott.wordpress.com/2015/11/06/on-singling-out-apartheid/>.

143 Voor materialen hierover zie: “*Singling out Israel*” (Jews for Justice for Palestinians) via http://jfjfp.com/?page_id=24975.

144 “*The Declaration of the Establishment of the State of Israel*”, 14 mei 1948, via https://www.knesset.gov.il/docs/eng/megilat_eng.htm. Weliswaar lijkt de betreffende paragraaf enkel toegevoegd te zijn onder druk van de VN. Zie: B.Michael: “*The Legend of Israel’s Enlightened Declaration of Independence*” (Haaretz, May 4, 2017) via <http://www.haaretz.com/opinion/premium-1.787112>.

145 Bij diens bezoek aan Israël op 8 september 2015, via <http://mfa.gov.il/MFA/PressRoom/2015/Pages/European-Council-President-Tusk-meets-with-PM-Netanyahu-and-President-Rivlin-8-Sep-2015.aspx>.

Niet voor niets geldt voor Israël's het eigen leger (het IDF: de *Israel Defense Forces*) nog altijd als *“het meest morele leger op aarde”* met de *“zuiverheid van de wapens”* als gedragscode.¹⁴⁶ Men is, anders gezegd, wel degelijk *“speciaal”* en wat men uitricht mag niet beoordeeld worden volgens dezelfde criteria als andere menselijke ondernemingen. Ironisch genoeg, staat die veronderstelde morele suprematie Israël toe de conventionele menselijke waarden en normen naast zich neer te leggen en zelfs oorlogsmisdaden te rechtvaardigen en te plegen, als het ware *“in naam van het judaïsme”*.¹⁴⁷

Tegelijkertijd wordt Israël er al 70 jaar door het Westen *“uitgepikt”* in de mate dat het land blijft genieten van een uitzonderingsstatuut van bevoorrechting. Al jaar en dag staat het boven de wet en mag het straffeloos de regels en conventies van het internationaal recht en de mensenrechten met voeten treden zonder gevaar dat er internationale sancties zouden worden uitgevaardigd (zoals nu bv. wel in het geval van Rusland of Iran, of eertijds Irak). In concreto mag het de inheemse bevolking een regime blijven opleggen van raciale segregatie en discriminatie en van gewelddadige, koloniale onderdrukking. Verre van dat het daarvoor gestraft zou worden, wordt het door het Westen, in de eerste plaats door de VS, nog altijd op alle vlakken omarmd en op uitzonderlijke wijze ondersteund: bv. sedert de jaren '60, op financieel vlak (1/3 van het VS budget buitenlandse hulp; ook de 38 miljard dollar toegezegd door Obama...); op het internationale vlak, met het systematisch vetoën van elke resolutie over Israël in de VN Veiligheidsraad (de Amerikaanse onthouding bij Resolutie 2334, vorige december, was de *“uitzondering die de regel bevestigt”*); Israël is ook het enige land in het bezit van atoomwapens waarover door de VS geen controle wordt geëist, enz.

In die context toch beweren dat Israël inzake zijn optreden op oneerlijke wijze apart wordt genomen vanuit antisemitische motieven, doet ons concluderen dat

*“waarover de verdedigers van Israël in feite hun beklag doen is dat van Israël wordt verwacht dat het zich zou houden aan internationaal aanvaarde normen. In werkelijkheid is Israël op de internationale scène uitzonderlijk begunstigd doordat het geniet van een ongeziene straffeloosheid voor schendingen van het internationaal recht en de mensenrechtenverdragen, zonder sancties. Het is niét antisemitisch Israël ter verantwoording te roepen voor deze schendingen.”*¹⁴⁸

7.2. Het geloof in zijn uitzonderlijkheid is voor de Israëlische staat heel nauw, op een begrijpelijke en tegelijk paradoxale wijze, verbonden met de Shoah of Holocaust van meer

146 Zie nu, echter, na de al te milde straf voor Elor Azaria, het Haaretz Editoriaal van 22 februari 2017: *“The Era of Purity of Arms Has Ended”*, <http://www.haaretz.com/opinion/editorial/1.773142>.

147 Zo Ofri Ilany, *“Justifying War Crimes in the Name of Judaism”* (Haaretz, Sept 24, 2015), <http://www.haaretz.com/israel-news/.premium-1.676962>. *“In contemporary Israel, the idea of the universal mission of the Jewish people has morphed into something else – and all in the name of the Jews’ supposed moral supremacy.”*

148 *“Free Speech on Israel Briefing: What antisemitism is, and what it is not”* (pdf, 4 blz.), <http://freespeechonisrael.org.uk/wp-content/uploads/2017/02/IHRA-definition-antisemitism-briefing-1.pdf>.

dan zeventig jaar geleden. Terwijl de wereld grotendeels toekeek, werden 6 miljoen Europese Joden (d.i. een vol derde van de Joodse wereldbevolking): mannen, vrouwen en kinderen, door de Nazi's en hun trawanten op een quasi industriële, systematische wijze uitgeroeid, louter en alleen omwille van hun Jood-zijn. Hoewel het nooit een rechtvaardiging kan of mag zijn voor het lijden dat sedertdien is en wordt aangedaan aan het Palestijnse volk, moet dat historische trauma wel mee in rekening worden gebracht willen we de buitengewone emotionaliteit begrijpen waarmee discussies over het Israëlisch-Palestijnse conflict heel dikwijls gepaard gaan. Het moet ons ook begrip doen opbrengen voor de angst voor het antisemitisme onder Joodse gemeenschappen in de wereld van vandaag. We mogen het bestaan daarvan niet minimaliseren. Het is een feit dat de roep van antisemitisme ook gebruikt wordt om kritiek op het Israëlische beleid het zwijgen op te leggen (zie verder), toch mag dat er ons niet toe verleiden alle kreten van antisemitisme als nep weg te wimpelen.¹⁴⁹

Terwijl de tragedie van de Holocaust ongetwijfeld de oprichting en erkenning van de Staat Israël politiek heeft mogelijk gemaakt, hebben Israëls leiders dat historische trauma nooit aangegrepen om empathie te wekken voor het lot van de autochtone bevolking van Palestina. De Holocaust is integendeel politiek geïnstrumentaliseerd om als waarschuwing te dienen dat het welzijn en de veiligheid van de Joden voor eens en altijd gevestigd moesten zijn op militaire (over)macht en controle. Voor de veiligheid van de “Joodse Staat”, sprekend in naam van alle Joden ter wereld, moesten en moeten alle andere overwegingen wijken. Zoals Gideon Levy het nuchter formuleert:¹⁵⁰ *“De Holocaust maakt dat Israeli's denken dat het internationaal recht niet van toepassing is (op hen)”*.

Die vreselijke misdaad, zo luidt het, is een volkomen unieke gebeurtenis in de geschiedenis van de mensheid en is per definitie onvergelijkbaar met welke andere misdaad tegen de menselijkheid ook. Er vallen daarom geen universele lessen uit te trekken. Joodse Israëli's worden van kindsbeen af aangeleerd zichzelf als de absolute slachtoffers in die geschiedenis te beschouwen.¹⁵¹ Tegelijkertijd, zo wordt hen voorgehouden, worden zij nog altijd in hun bestaan bedreigd en is een tweede “Holocaust” nooit ver af – zonder dat er een verband wordt gelegd met de militaire bezetting en onderdrukking van Palestina. Wat anderen, i.c. de Palestijnen, ook te lijden mogen hebben, het kan nooit opwegen tegen het historische Joodse lijden. Kritiek, bijgevolg, op het beleid van de Joodse Staat omwille van het onrecht

149 Richard Kuper, “*Singling out Israel*” – A section of the Tom Hurndall memorial talk delivered in Manchester, 22 Nov 2006 (Jews for Justice for Palestinians, April 26, 2005), via <http://jifjp.com/?p=72277>.

150 Lara Marlowe: “*Gideon Levy, Holocaust makes Israelis think international law doesn't apply*” (The Irish Times, Sept 11, 2014): <http://www.irishtimes.com/news/world/holocaust-makes-israelis-think-international-law-doesn-t-apply-1.1924554#.VFS1xkFK7Uw.facebook>

151 Vanuit de UNESCO, echter, wordt er nu op aangedrongen dat bij het Holocaustonderwijs ook andere genocides zouden betrokken worden om toekomstige genocides te helpen vermijden, zie: Taly Krupkin, “*UNESCO Head to Haaretz: Holocaust Education Should Include Teaching Other Genocides*” (Haaretz, April 27, 2017) via <http://www.haaretz.com/us-news/.premium-1.785788>

en het lijden dat hij heeft aangedaan en nog altijd aandoet aan het inheemse Palestijnse volk, is “*onethisch*” en zelfs antisemitisch.¹⁵²

7.3. Wat Israëls ontstaan en bestaan, en dus, als onvermijdelijk gevolg, de “*Palestijnse kwestie*” nog uitzonderlijk maakt, is de historische koppeling ervan aan het antisemitisme. Zoals bekend, was het de ervaring met het in Europa alom woedende antisemitisme die de grondlegger van het zionisme, Theodor Herzl (1860-1904), deed besluiten dat er voor de Joden finaal geen plaats was in Europa. Tegelijkertijd zagen ook tal van westerse politici in de creatie van een nationaal Joods “*homeland*” een oplossing voor het zogenaamde “*Jodenvraagstuk*”.¹⁵³ Beide overwegingen hebben in de 20ste eeuw de koloniale onteigening van Palestina gelegitimeerd. Zoals Ilan Pappé opmerkt (l.c.):

“Gedurende al die jaren heeft men ons doen geloven dat de kolonisatie van Palestina het tegengif was voor antisemitisme. Europa, de VS en het Westen in het algemeen plachten er zichzelf en anderen van te overtuigen dat, omdat er een probleem van antisemitisme was en het ergste hoofdstuk ervan plaats vond in Europa tijdens de holocaust, de enige manier om een oplossing te bieden aan de haat tegen Joden omdat zij Joden zijn, erin bestond hen toe te laten Palestina te koloniseren en de Palestijnen te onteigenen.”

De concentratie, echter, van Joden in één eigen Staat die pretendeert te spreken en te handelen *in naam van de hele Joodse wereldbevolking*, heeft manifest niét geleid tot meer vrede en veiligheid of tot het einde van het antisemitisme, wel integendeel. Het Midden-Oosten is vandaag onveiliger dan ooit, ook voor Joden binnen en buiten Israël. In een cynische reactie erop, bevestigde nog premier Netanyahu dat de Israëli's zullen moeten *blijven leven “met het zwaard”*.¹⁵⁴ Onder Trump, anderzijds, neemt nu in de VS, het tweede Joodse thuisland, het antisemitisme hand over hand toe, vreemd genoeg gekoppeld aan steun voor Israël... In dit opzicht heeft het zionisme alvast gefaald.

152 De Israëlische president, Reuven Rivlin, echter, in zijn speech op de *Holocaust Remembrance Day* ceremonie, 23 april 2017, wijst de gangbare benadering af die de wereld en alles wat gebeurt bekijkt door de lens van de Shoah. Tegelijkertijd bestempelt hij de opvatting dat elke kritiek op de Staat Israël antisemitisme zou zijn, als “*fundamenteel verkeerd en gevaarlijk voor ons als een natie en als een volk*”. Wel is er voor hem geen twijfel mogelijk over het volstrekt unieke karakter van de Shoah in de geschiedenis van de mensheid (tevens houdt hij vast aan Israëls “goddelijke” aanspraken op “Judea en Samaria”). Zie zijn speech op Haaretz, April 24, 2017, via <http://www.haaretz.com/israel-news/1.785207>.

153 Bij deze honderdste verjaardag van de “*Balfour Verklaring*” mag er misschien aan herinnerd worden dat dezelfde Britse politicus enkele jaren eerder, in 1905, als eerste-minister een anti-immigratiewet had ingevoerd die de dreigende toevloed van Oost-Europese Joden, op de vlucht voor de pogroms, moest bezweren (in 1924 werd in de VS vanuit dezelfde bekommernis een “*Immigration Act*” gestemd). Zie Shlomo Sand, « *The Invention of the Land of Israel. From Holy Land to Homeland* » (2012), pp. 165-167.

154 “*I am asked if we will forever live by the sword – yes*”, zie de reactie van Haggai Matar, “*No Netanyahu, we refuse to keep living by the sword*” (+972, 26 Oct 2015), <http://972mag.com/no-netanyahu-we-refuse-to-keep-living-by-the-sword/113262/>.

7.5. Vertrekkend van de tendentieuze gelijkschakeling van “*judaïsme*” met “*zionisme*” – verre van alle Joodse mensen, nochtans, zijn zionist¹⁵⁵ –, wordt kritiek op de Israëlische nationalistische politiek stevast veroordeeld als, al dan niet “*nieuw*”, antisemitisme. Gebaseerd op een gepolitiseerde definitie ervan,¹⁵⁶ levert dat verwijt aan de rabiate verdedigers van Israël – in de eerste plaats natuurlijk het Israëlische maar ook het quasi volledige Amerikaanse establishment alsook de ontelbare Israëllobby's in de rest van de wereld – de ideologische munitie om soms niet zonder succes het zwijgen op te leggen aan alwie op morele en wettelijke gronden de Israëlische staat ter verantwoording roept voor zijn inhumane politiek jegens het Palestijnse volk.¹⁵⁷ Die hetze neemt dezer dagen hoe langer hoe meer, althans in het UK en de VS, de vorm aan van georganiseerde agitatie, agressie en intimidatie door zionistische militanten met de bedoeling het publieke debat over de Israëlische politiek onmogelijk te maken. De voorbije maanden is met name Richard Falk daarvan het slachtoffer geworden bij presentaties van zijn nieuwe boek (o.m. ook via Amazon). Zoals hij in reactie daarop schrijft:¹⁵⁸

“Israels meest fervente en machtige verdedigers zijn bezig het debat over het Israel/Palestina beleid te transformeren in een culturele agressieoorlog. Deze nieuwe soort oorlog is gelanceerd met de aanmoediging en steun van de Israëlische regering, en krijgt ideologische ondersteuning van zulke extremistische drukingsgroepen als UN Watch, GO Monitor, AIPAC en een leger andere”.

De BDS-campagne is gebaseerd op het internationaal recht, dat elke vorm van racisme en discriminatie bestrijdt.¹⁵⁹ Gericht op het herstel van de internationale mensenrechten van de Palestijnen, veroordeelt zij bijgevolg uitdrukkelijk en principieel ook elke vorm van

155 Zie bv. het boek van Yakov M. Rabkin, *“In naam van de Thora. De geschiedenis van de antizionistische joden”* (2004), vert. Houtekiet, 2006. De ultra-orthodoxe Haredim in Israël zijn niet-zionistisch.

156 Door de *International Holocaust Remembrance Alliance* (IHRA), van 2014. Zie Naomi Wimborne Idrissi: *“Legal opinion blasts holes in pro-Israel definition of antisemitism”* (Free Speech on Israel, March 29): <http://freespeechonisrael.org.uk/legal-opinion-blasts-holes-pro-israel-definition-antisemitism/>. Zie ook de beknopte weerlegging: *“What antisemitism is, and what it is not”* (Free Speech on Israel Briefing, pdf, 4 blz.), <http://freespeechonisrael.org.uk/wp-content/uploads/2017/02/IHRA-definition-antisemitism-briefing-1.pdf>. Ook: Stephen Sedley, *“Defining Anti-Semitism”* (The London Review of Books, Vol. 39 No. 9 · 4 May 2017) via: <https://www.lrb.co.uk/v39/n09/stephen-sedley/defining-anti-semitism> Lawrence Davidson, *“Politicising anti-Semitism: the USA’s and UK’s flawed definition”* (Redress Information and Analysis, May 3, 2017) via <http://www.redressonline.com/2017/05/politicising-anti-semitism-the-usas-and-uks-flawed-definition/>.

157 Zie de *“Anti-Semitism Awareness Act of 2016”* van het Amerikaanse Congres, Sec. 2 (*“Findings”*), par. 10: *“... current manifestation of anti-Semitism, including discriminatory anti-Semitic conduct that is couched as anti-Israel or anti-Zionist”*, via <https://www.congress.gov/bill/114th-congress/senate-bill/10/text>.

158 Richard Falk, *“Israel’s New Cultural War of Aggression”* (op zijn blog *“Global Justice in the 21st Century”*, May 5, 2017), via <https://richardfalk.wordpress.com/2017/05/05/israels-new-cultural-war-of-aggression/>

159 Cf. de *International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination* (in voege vanaf 4 januari 1969), via <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CERD.aspx>.

antisemitisme of anti-joods racisme. Desalniettemin wordt zij - mede omwille van politieke, economische e.a. belangen¹⁶⁰ – confronteerd met een agressief georchestreerd intentieproces dat in niets vergelijkbaar is met de vijandigheid die vroegere emancipatiebewegingen hebben ervaren, zoals bv. de campagne tegen het Zuid-Afrikaanse apartheidregime. Ook in die campagne, nochtans, werd geijverd voor een verregaande boycot van het land, mede in de context van universiteiten, kerken en vakbonden.

“Georchestreerd”, inderdaad, want de anti-BDS campagne wordt aangedreven vanuit de Israëlische regering – ze wordt gecoördineerd door Gilad Erdan, minister van Openbare Veiligheid maar ook van “Strategic Affairs”.¹⁶¹ Geconfronteerd met de groeiende mondiale solidariteit met het lot van de Palestijnen, zetten de Israëlische overheid, haar ambassades en lobby’s bevriende regeringen onder druk opdat ze de publieke kritiek op Israël en de ermee samenhangende boycotoproep bij wet strafbaar zouden stellen wegens “antisemitisme”.¹⁶² Tevens worden in de VS, met zware financiële steun van miljardairs, voornamelijk in de academische wereld regelrechte smeer- en haatcampagnes opgezet: bv. via het publiek maken van namenlijsten van professoren die een pro-boycot standpunt nemen; het ageren tegen de aanstelling of verlenging van kritische vorsers en docenten; protesteren tegen aangekondigde pro-Palestijnse sprekers, enz.¹⁶³ Ook los van bekende gevallen, creëert dat alles een klimaat van verdachtmaking en intimidatie waarin de academische vrijheid en vrijheid van meningsuiting in het algemeen zwaar in het gedrang komen. Zoals Richard Falk opmerkt:¹⁶⁴

160 Met de militaire bezetting ervan levert de West Bank als “laboratorium” een belangrijke bijdrage aan de Israëlische wapen- en beveiligingsindustrie. Zie ook: Noam Sheizaf, “How every Israeli profits from the occupation” (+972, June 9, 2015): <http://972mag.com/how-every-israeli-profits-from-the-occupation/107629/>.

161 Op het grootste anti-BDS congres, tot op heden, gehouden op 28 maart 2016 in Jeruzalem, riep de Israëlische minister van Inlichtingen, Yisrael Katz, op om over te gaan tot “gerichte civiele eliminaties” van BDS-leiders. Zie: Mairav Zonszein, “In Israel, BDS is winning” (+972, March 28, 2016), via <https://972mag.com/in-israel-bds-is-winning/118198/>.

162 Naast een 20-tal staten in de VS, is ook in Frankrijk het campagne voeren voor de boycot strafbaar (11 gestrafte activisten, echter, hebben hun veroordeling aanhangig gemaakt bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens en dat heeft, als een eerste stap in de procedure, uitleg gevraagd aan de Franse overheid). Ook in het UK heeft de regering May anti-BDS maatregelen genomen op basis van de IHRA-definitie. In België wordt op zulk verbod aangedrongen vanuit het Coördinatiecomité van Joodse Organisaties van België, zie de galaspeech van de (toenmalige) voorzitter, Serge Rozen, 12 april 2016, in aanwezigheid van premier Michel en de minister van Binnenlandse Zaken, Jan Jambon: via https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1416692358356266&id=107844259241089&substory_index=0. Een reactie hierop vanuit Belgische ngo's, zie: “Pas de criminalisation du mouvement pour la justice en Palestine !” (Pour la Palestine, 20 mai 2016): <http://www.pourlapalestine.be/32-organisations-belges-reagissent-au-propos-de-serge-rozen-ccojb/>.

163 Een notoir geval was de herroeping in 2014 van de aanstelling (“tenure contract”) van Steven Salaita door de universiteit van Illinois wegens enkele kritische tweets naar aanleiding van de Israëlische aanval tegen de Gazastrook in 2014. Zie nu van zijn hand: “Speaking of Palestine and academic freedom” (Mondoweiss, April 24, 2017), via <http://mondoweiss.net/2017/04/speaking-palestine-academic/>.

164 “Palestine's Horizon Toward a Just Peace”, p. 119.

“Ongetwijfeld nog ernstiger dan de 'high-profile' gevallen zijn de onzichtbare effecten van dit politiek gemotiveerde en agressieve gebruik van antisemitisme. Het neemt de vorm aan van een terughoudendheid om personen aan te stellen of te bevorderen die betrokken zijn bij solidariteitsactiviteiten met Palestina, of zelfs sprekers uit te nodigen die aanleiding zouden kunnen geven tot de kritiek dat daarmee beschuldigingen van antisemitisme op de campus worden binnengehaald”.

Om diverse redenen is de situatie in Europa minder dramatisch maar ook hier wordt door rabiate pro-Israël milieus niet gearzeld om het wapen van het antisemitisme te hanteren ten einde de solidariteit met Palestina in diskrediet te brengen.¹⁶⁵ In een land als de UK, met een belangrijke Joodse gemeenschap, worden verdachtmakingen en intimidaties druk gehanteerd door een goed georganiseerde Israëllobby (gedirigeerd vanuit de Israëlische ambassade), en niet zelden met succes. Dat geldt ook voor de Britse academische milieus. Zo is een internationaal congres over Israël en het Internationaal Recht, dat gepland was aan de universiteit van Southampton, tot tweemaal toe met succes gesaboteerd. Het kon in april van dit jaar dan toch doorgaan in Cork (Ierland) maar ook daar had de lastercampagne een gedeeltelijk succes wat de universitaire locatie ervan betreft.¹⁶⁶ Een belangrijk pluspunt, dan weer, is dat de Europese Commissie, in de persoon van Federica Mogherini, verantwoordelijke voor Europa's internationale politiek, en een aantal Europese landen het campagne voeren voor BDS uitdrukkelijk gelegitimeerd hebben op basis van het recht op vrije meningsuiting.¹⁶⁷

De Israëlische psychotherapeute Avigail Abarbanel, tenslotte, spreekt in verband met de koppeling van Israëlkritiek aan antisemitisme van een “valstrik” (“trap”) die ons doelbewust wordt gespannen ten einde alle kritiek op Israël te bemoeilijken:

“Het is haast onmogelijk over Palestina-Israël te spreken zonder zich zorgen te maken over antisemitisme of het op zijn minst te vermelden. Israël is erin geslaagd antisemitisme vast te koppelen zowel aan ondersteuning van de Palestijnen als aan kritiek op Israël. Niet alleen wordt ons gezegd dat kritiek op Israël antisemitisme is maar iedereen die de Palestijnen steunt, heeft er zich zorgen over te maken dat hij of zij een antisemiet zou kunnen zijn. Ik heb dit vaker aangetroffen dan ik kan denken

165 Bv. de eerder vermelde Serge Rozen, in zijn galaspeech: “Le virus de l’antisémitisme a muté, il a développé de nouvelles formes, il se présente sous de nouveaux visages. L’antisionisme est devenu la forme présentable de l’antisémitisme et son bras armé est BDS...”

166 Zie “Cork, 31 March - 2 April, Conference: “International Law and the State of Israel: Legitimacy, Exceptionalism and Responsibility” (Tom Suarez, Mondoweiss, April 7), via <http://mondoweiss.net/2017/04/israel-naked-microscope/>.

167 Federica Mogherini, in het Europese Parlement (eind september 2016), in antwoord op een schriftelijke vraag: “The EU stands firm in protecting freedom of expression and freedom of association in line with the Charter of Fundamental Rights of the European Union, which is applicable on EU member states’ territory, including with regard to BDS [boycott, divestment and sanctions] actions carried out on this territory.” Ook Ierland, Nederland, Zweden en Zwitserland hebben die stelling ingenomen.

*door de jaren heen. Mensen maken er zich echt zorgen over en het stopt hen om zich uit te spreken of hun gevoelens openlijk uit te drukken. Piekeren over antisemitisme, er tot vervelens toe over te spreken, leidt ons met succes af en verlamt de strijd voor een verandering in het beleid van Israël, en vertraagt elke beslissende actie ten behoeve van de Palestijnen.”*¹⁶⁸

Finaal is ook de “*uitzonderlijkheid*” van Israël een “*valstrik*”. Moreel en mensenrechtelijk beschouwd, is de Staat Israël helemaal niét “*speciaal*” net zo min als de Palestijnen als een onteigend en gekoloniseerd, inheems volk “*speciaal*” zijn in de geschiedenis. Israël is een ordinaire, zij het overjaarse, “*settler-colonial*” staat en de Palestijnen zijn er de even ordinaire slachtoffers van. Kolonialisme en apartheid zijn wat ze zijn, waar ook en wanneer ook. Dat de onderdrukking bedreven wordt door een land dat “*Israël*” heet en zegt te handelen in naam van het “*Joodse volk*”, is juridisch en ethisch in feite irrelevant. Onrecht begaan is onrecht begaan en onrecht lijden is onrecht lijden. De gruwel van het verleden, of de Holocaust nu uniek is of niet, kan de misdaden van vandaag nooit rechtvaardigen. Er is geen enkele objectieve reden, derhalve, om de gangbare, universele rechtsregels waaraan andere staten onderworpen worden, hier niét toe te passen. De BDS-beweging in elk geval vraagt Israël niét “*dat het beter zou zijn dan andere staten, ze wil alleen dat Israël zich aan dezelfde rechtsregels zou te houden hebben*”.¹⁶⁹

Epiloog

Israël is een militaire supermacht die oorlog voert tegen een burgerbevolking. Noch vanuit militair noch vanuit juridisch noch vanuit ethisch oogpunt valt een aanvaardbare reden te bedenken waarom het land zich niét zou hoeven te schikken naar de internationale rechtsregels en ethische principes, zoals die voor alle staten gelden. Er dient dringend een einde te komen aan Israëls “*uitzonderlijkheid*” en straffeloosheid. Volgens het internationaal recht is het de plicht van andere landen er zo nodig met sancties voor te zorgen dat die bindende rechtsregels ook door de Staat Israël worden gerespecteerd en meer in het bijzonder dat een einde wordt gesteld aan het Israëlische apartheidsregime. De BDS-campagne heeft daartoe een belangrijke bijdrage te leveren.

In de voorbije 70 jaar is noch het gewapend verzet noch de internationale diplomatie erin geslaagd een rechtvaardige vrede tussen Israëli's en Palestijnen tot stand te brengen. De menselijke en maatschappelijke situatie van het Palestijnse volk is integendeel al maar verder verslechterd; Israël heeft met “*facts on the ground*” een duurzame tweestatenoplossing onmogelijk gemaakt. Daartegenover schuilt er in de geweldloze boycotcampagne van BDS, gelanceerd door het Palestijnse middenveld, een impliciete

¹⁶⁸ A.Abarbanel, “*The Palestine-Israel language trap*” (Mondoweiss, Aug 19, 2016), <http://mondoweiss.net/2016/08/palestine-israel-language/>.

¹⁶⁹ Jason Kunin, “*Waarom Israël?*”, in R.Soeterik, p. 330.

boodschap van hoop. Geïnspireerd door de eerdere wereldwijde anti-apartheidscampagne die resulteerde in de ineenstorting van het racistische regime in Zuid-Afrika, bouwt ook BDS aan een mondiale solidariteit met de strijd van het Palestijnse volk voor gelijkheid, waardigheid en zelfbeschikking. Heel belangrijk bij dat alles, voor ons niet-Palestijnen, aldus Richard Falk,¹⁷⁰ is dat we goed zouden beseffen

“dat het de Palestijnen zijn die de controle moeten behouden over het discours over hun strijd en de projectie van een visie en strategie... Het is aan de rest van ons die aan de zijde staan van de Palestijnen in de strijd om hun rechten, (te zorgen) dat we niet inbreken in deze politieke ruimte (en) ... aanvaarden dat onze verantwoordelijkheid erin bestaat te handelen in solidariteit. ... Dit belangrijke onderscheid tussen verzet en solidariteit is een sleutel tot een succesvolle belichaming van deze verschuiving door de Palestijnse nationale beweging... Sedert de Balfour Verklaring, het Britse Mandaat, de VN-commissie die het Verdelingsplan bedacht en de verschillende Amerikaanse formules over hoe het conflict op te lossen, zijn de Palestijnen altijd behandeld als het lijdend voorwerp en nooit als de subjecten van het vredesproces”.

Literatuurselectie

- * Avigail Abarbanel, *“The Palestine-Israel language trap”* (Mondoweiss, Aug 19, 2016), <http://mondoweiss.net/2016/08/palestine-israel-language/> .
- * Ali Abunimah, *“The Battle for Justice in Palestine”*, Haymarket 2014.
- * Marwan Barghouti, *“Why We Are on Hunger Strike in Israel’s Prisons”* (The New York Times, April 16, 2017), via https://www.nytimes.com/2017/04/16/opinion/palestinian-hunger-strik-prisoners-call-for-justice.html?_r=0
- * Omar Barghouti, *“Boycot als een daad van moreel verzet”*, in: Soeterik, pp. 337-345.
- * B’Tselem, *“By Hook and by Crook. Israeli Settlement Policy in the West Bank”*, July 2010, 71p., via https://www.btselem.org/download/201007_by_hook_and_by_crook_eng.pdf
- * Jonathan Cook, *“Disappearing Palestine. Israel’s Experiments in Human Despair”*, Zed Books 2010.
- * David Cronin, *“Europe – Israël. Une alliance contre-nature”*, traduit de l’anglais par Cédric Rutter, La Guillotine 2012.
- * Ashley Dawson & Bill V. Mullen (ed.), *“Against Apartheid. The Case for Boycotting Israeli Universities”*, Haymarket 2015.
- * Herman De Ley, *“Het ‘Law-Train Project: Waarom een samenwerking met de Israëlische politie onverdedigbaar is”* (2017) via http://www.bacbi.be/pdf/lawtraindossier_NL.pdf

170 Richard Falk, *“Palestine’s Horizon Toward a Just Peace”* (2017), p. 46.

- * Hagai El Ads: *"B'Tselem klaagt 49 jaar bezetting van Palestina aan in VN-Veiligheidsraad"* (De Wereld Morgen, 25 okt 2016): <http://www.dewereldmorgen.be/long-read/2016/10/25/btselem-klaagt-49-jaar-bezetting-palestina-aan-in-vn-veilighedsraad> .
- * Richard Falk, *"Palestine's Horizon Toward a Just Peace"*, Pluto Press 2017.
- * Richard Falki & Virginia Tilley, *"Open Letter to UN Ambassador Nikki Haley on Our Report on Apartheid in Israel"* (The Nation, April 25, 2017) via <https://www.thenation.com/article/open-letter-to-un-ambassador-nikki-haley-on-our-report-on-apartheid-in-israel/> .
- * Rachel Giora, *"Milestones in the history of the Israeli BDS movement: A brief chronology"* (Boycott Israel, Jan 18, 2010) via <http://boycottisrael.info/content/milestones-history-israeli-bds-movement-brief-chronology> .
- * Ran Greenstein, *"What is Special about Israel?"* (Jadaliyya, June 3, 2015), via <http://www.jadaliyya.com/pages/index/21781/what-is-special-about-israel> .
- * Nadia Hijab & Ingrid Jaradat Gassner: *"Talking Palestine: What Frame of Analysis? Which Goals and Messages?"* (Al-Shabaka, April 12, 2017), via <https://al-shabaka.org/commentaries/talking-palestine-frame-analysis-goals-messages/> .
- * Naomi Wimborne Idrissi: *"Legal opinion blasts holes in pro-Israel definition of antisemitism"* (Free Speech on Israel, March 29): <http://freespeechonisrael.org.uk/legal-opinion-blasts-holes-pro-israel-definition-antisemitism/> .
- * Richard Kuper, *"Singling out Israel"* – A section of the Tom Hurndall memorial talk delivered in Manchester, 22 Nov 2006 (Jews for Justice for Palestinians, April 26, 2005), via <http://jffp.com/?p=72277> .
- * Gideon Levy, *"Holocaust makes Israelis think international law doesn't apply"* (The Irish Times, Sept 11, 2014): <http://www.irishtimes.com/news/world/holocaust-makes-israelis-think-international-law-doesn-t-apply-1.1924554#.VFS1xkfK7Uw.facebook>
- * Gideon Levy, *"A Heartfelt Apology to Haaretz Readers"* (Haaretz, April 20, 2017), via <http://www.haaretz.com/opinion/1.784352>
- * Ilan Pappé, *"The Ethnic Cleansing of Palestine"*. Oneworld Publ., Oxford 2006.
- * Ilan Pappé, *"Palestine is Still the Issue"* (May 2, 2016), via <https://ratical.org/ratville/PalestineIsStillTheIssue.html>
- * Tanya Reinhart, *"Why Academic Boycott"* (Media Monitors Network, May 19, 2002): <http://www.mediamonitors.net/tanya13.html>.
- * Edward Said, *"The Morning After"* (London Review of Books, Vol. 15 No. 20 · 21 October 1993): <http://www.lrb.co.uk/v15/n20/edward-said/the-morning-after>
- * Shlomo Sand, *"The Invention of the Land of Israel. From Holy Land to Homeland"*, Verso 2012.
- * Stephen Sedley: *"Defining Anti-Semitism"* (London Review of Books, vol. 39.9, May 4, 2017): <https://www.lrb.co.uk/v39/n09/stephen-sedley/defining-anti-semitism>
- * Eyal Sivan & Armelle Laborie, *"Un boycott légitime. Pour la BDS universitaire et culturel de l'État d'Israël"*. Éd. La fabrique 2016.
- * Robert Soeterik (red.), *"De Verwoesting van Palestina"*, Stichting Palestina Publikaties, 2008.
- * UN-ESCWA, *"Palestine and the Israeli Occupation, Issue No. 1: Israeli Practices towards the Palestinian People and the Question of Apartheid"*, March 15, Beirut 2017 (pdf, 74p.) via: http://www.bacbi.be/pdf/un_apartheid_report_saved.pdf .

* *“What antisemitism is, and what it is not”* (Free Speech on Israel Briefing, pdf, 4 blz.),
<http://freespeechonisrael.org.uk/wp-content/uploads/2017/02/IHRA-definition-antisemitism-briefing-1.pdf> .
